

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra sociologie

Diplomová práce

Michaela Krajičková

Faktory ovlivňující revenge porn z pohledu viktimologie

Factors affecting revenge porn from the perspective of victimology

Praha 2024

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Podaná, Ph.D.

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucí práce Mgr. Zuzaně Podané Ph.D. za její cenné rady, velkou trpělivost a odborné vedení během psaní diplomové práce, ale také po dobu mého studia. Dále děkuji SVV-ADAKIN za podporu realizace výzkumného projektu. Děkuji také své rodině a partnerovi za neustálou podporu a pochopení v průběhu let na vysoké škole.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 25. dubna 2024

Michaela Krajíčková

Abstrakt

Tato diplomová práce se zaměřuje na fenomén revenge porn (sdílení intimní fotografie nebo videa jiné osoby bez jejího souhlasu) a na faktory, které tento fenomén mohou ovlivňovat z viktimologického hlediska. Cílem práce je seznámit se s rozsahem revenge porn a identifikovat faktory, které se pojí s pravděpodobností stát se obětí tohoto jevu, převážně mezi mladými jedinci. Teoretická část práce je zaměřena na ústřední pojem revenge porn, vysvětlení souvisejících pojmů a zasazení problému do viktimologických teorií. Empirická část práce je zaměřena na testování vybraných rizikových faktorů na datech ze studie *International Self-Report Delinquency Study (ISR4)* a doplňkového šetření k ISR4 provedeného skrze Český národní panel na internetu. Data jsou zpracována pomocí logistické regrese pravděpodobnosti viktimizace. Bylo zjištěno, že mezi faktory spojené s vyšší pravděpodobností stát se obětí revenge porn patří vyšší sklon k riskování, nedostatečná emocionální podpora od rodičů a konflikty mezi rodiči. Dále byla ve dvou modelech ze tří prokázána vyšší pravděpodobnost stát se obětí revenge porn u horšího ekonomického postavení rodiny a trávení více času na sociálních médiích. Pouze v jednom z modelů byla prokázána větší šance stát se obětí revenge porn u žen. Příslušnost k nějakému náboženství ukázala překvapivý výsledek, kdy jedinci, kteří se hlásí k jakémukoliv náboženství nebo náboženské skupině, mají vyšší šanci stát se obětí revenge porn.

Klíčová slova

Revenge porn, kyberkriminalita, viktimizace mládeže, viktimogenní faktory

Abstract

This thesis focuses on the phenomenon of revenge porn (sharing an intimate photo or video of another person without their consent) and the factors that may influence this phenomenon from a victimological point of view. The aim of the thesis is to learn about the scope of revenge porn and to identify factors that are associated with the likelihood of becoming a victim of this phenomenon, mostly among young individuals. The theoretical part of the thesis focuses on the central concept of revenge porn, explaining related terms and situating the issue within victimological theories. The empirical part of the thesis focuses on testing selected risk factors using data from the International Self-Report Delinquency Study (ISRD4) and a supplementary survey to the ISRD4 conducted through the Czech National Internet Panel. The data are processed using logistic regression of the probability of victimization. Factors found to be associated with a higher likelihood of being a victim of revenge porn include a higher propensity to take risks, lack of emotional support from parents, and parental conflict. Furthermore, in two out of three models, higher likelihood of being a victim of revenge porn was found for poorer family economic status and spending more time on social media. Only one of the models showed a higher chance of being a victim of revenge porn for women. Belonging to a religion showed a surprising result, with individuals who adhere to any religion or religious group having a higher chance of being a victim of revenge porn.

Key words

Revenge porn, cybercrime, victimization of youth, victimogenic factors

Obsah

Úvod	7
Teoretická část.....	9
1 Kyberkriminalita	9
1.1 Kyberšikana	10
2 Revenge porn	12
2.1 Revenge porn a sexting	13
2.2 Rozsah revenge porn.....	14
2.3 Revenge porn a moderní technologie.....	17
3 Viktimologie	18
3.1 Viktimologické teorie	19
4 Oběť revenge porn.....	21
4.1 Motivace oběti k sextingu.....	21
4.2 Viktimogenní faktory	22
Empirická část.....	25
5 Cíle a hypotézy	25
6 Představení dat	28
6.1 Deskriptivní statistika a analýza vztahů výzkumu A.....	29
6.2 Deskriptivní statistika a analýza vztahů výzkumu B	37
7 Interpretace výsledků	43
7.1 Vyhodnocení hypotéz	46
8 Závěr a diskuse	51
9 Seznam literatury.....	55
10 Seznam tabulek.....	63

Úvod

V dnešní době je většina z nás každodenně aktivní skrze sociální média a je vystavena vlivu internetu, proto je velmi důležité, ale zároveň stále těžší chránit si své soukromí. Na uživatele sociálních médií je vyvíjen tlak, který spočívá v očekávání neustálého sdílení a prezentace svého života online. Tento tlak je největší zejména na mladou populaci, která je také nejvíce náchylná ke sdílení osobních informací právě skrze sociální média. Dnes je běžné, že lidé s okolím komunikují pomocí textových zpráv, telefonických hovorů, videí a fotek. Tento způsob komunikace však nese určité riziko. Tato práce se zaměřuje na častý problém sdílení intimních fotografií či videí bez souhlasu jedince, který je na materiálech zobrazen, mezi mladou generací. Dospívající si nemusejí uvědomovat rizika spojená se sdílením svých intimních fotografií či videí. Tento jev se obvykle nazývá revenge porn neboli „*nonconsensual pornography/nonconsensual image sharing*“. Veřejné sdílení intimních dokumentů může mít pro oběti vážné důsledky (WomensLaw, 2021). Murça, Cunha a Almeida (2023) píší, že jsou oběti revenge porn náchylné k nízkému sebevědomí, depresím, úzkostem ale také dost častým pocitům ponížení a zahanbení. Podle Dicksona (2016), mohou být duševní obtíže natolik nesnesitelné, že někteří postižení jedinci uvažují o ukončení vlastního života. Z tohoto důvodu je podstatné věnovat tomuto závažnému fenoménu potřebnou pozornost.

V rámci této práce se věnuji rozsahu revenge porn mezi mladou populací a individuálním faktorům, které mohou vést k situaci stát se obětí revenge porn. Dosavadní výzkumy ve světě ukazují, že se jedná o rozšířený jev, který se častěji týká žen a mladších jedinců. Zkoumány jsou také další faktory obětí jako etnicita, sexuální orientace nebo ekonomická situace rodiny. Nicméně výzkumů není mnoho, a především pak v České republice. Proto se pokusím touto prací přispět k obohacení znalostí v této oblasti. V rámci této práce se věnuji rozsahu revenge porn mezi mladou populací a faktorům, které mohou vést k situaci stát se obětí revenge porn.

Cílem teoretické práce je představit termín revenge porn a identifikovat s faktory, které se mohou pojít s pravděpodobností stát se obětí tohoto jevu. Cílem je také definovat pojmy, které se s revenge porn pojí, zaměřit se na viktimologickou stránku celého problému a propojit ho s viktimologickými teoriemi s aplikací na výzkumný problém sdílení intimních materiálů.

V první kapitole se věnuji vymezení a představení pojmů kyberkriminalita a kyberšikana, které pod sebe fenomén revenge porn zahrnují. Druhá kapitola pojednává o samotném pojmu revenge porn, jeho vymezení a možných variantách užívání tohoto pojmu. Zaměřuji se také na sociální média, která ve vztahu revenge porn, hrají podstatnou roli. Dále je vysvětlen rozdíl mezi pojmy revenge porn a sexting a poté se přesouvám k rozsahu fenoménu v různých částech světa na základě shrnutí výsledků analýz mnoha výzkumů. Tato kapitola nám ukazuje, o jak závažný a rozšířený fenomén jde. V poslední části této kapitoly se věnuji rizikům spojeným s moderními technologiemi a jejich rychlým rozvojem. Třetí kapitola vysvětluje pojmy viktimologie, viktimnost a proces viktimizace a v návaznosti na to propojuji viktimologické teorie s fenoménem revenge porn a pravděpodobností stát se jeho obětí. Poslední kapitola teoretické části zkoumá oběť fenoménu a zaměřuje se na její motivace k sextingu a na viktimogenní faktory, na základě kterých jsou v empirické části práce formulovány a testovány hypotézy o pravděpodobnosti stát se obětí revenge porn.

V empirické části práce jsou nejdříve představeny podrobné cíle výzkumu a definované hypotézy. Prezentován je dále metodologický rámec a použitá data jsou *International Self-Report Delinquency Study* (ISR4) a doplňkové šetření provedené skrze Český národní panel na internetu. Následuje podrobné představení dat a bivariatní analýza. Poté jsou data zpracována pomocí logistické regrese pravděpodobnosti viktimizace na základě vybraných faktorů. Výsledky jsou prezentovány v pořadí jednotlivých hypotéz. Součástí je také porovnání výsledků na základě obou zdrojů dat. Následuje shrnutí a diskuse získaných výsledků, zahrnující případné směry pro další výzkum a identifikaci limitů této práce.

Teoretická část

1 Kyberkriminalita

Důležitým termínem pro pochopení fenoménu revenge porn je kyberkriminalita známá také jako „*cybercrime*“. Kyberkriminalitu můžeme chápat jako širokou škálu trestné činnosti a zároveň ji řadíme pod obecnou kriminalitu. Jedná se o kriminalitu, která probíhá prostřednictvím internetu. Tento pojem se v literatuře vyskytuje již několik desítek let, ale i přes to nemá jasně stanovenou definici, která by byla všeobecně uznávaná. V této práci bude kyberkriminalita chápána jako „...*protiprávní jednání, kdy je digitální zařízení nebo informační systém buď jeho nástrojem, nebo cílem, nebo jednoduše kombinací obojího.*“ (Sabillon, Cano & Serra-Ruiz, 2016). Kyberkriminalita, jak již bylo zmíněno, zahrnuje širokou oblast kriminálního působení (Aiken, Davidson & Amann, 2016) a můžeme ji rozdělit do tří hlavních oblastí. První z nich je oblast trestných činů, která je páchána na jednotlivci. Můžeme sem zařadit například krádež identity nebo dětskou pornografii. Druhou oblastí jsou činy páchané na majetku, jako například krádež dat či phishing. Třetí kategorie se zabývá kriminalitou, která se vztahuje k činnosti vlády nebo státní správy. Příkladem takových činů je kyberterorismus nebo šíření dezinformací a propagandy (Cardona, 2021). V této práci bude primárním zaměřením první oblast zabývající se jednotlivcem.

Zdeněk Rozum (2008) říká, že se páchání kriminality odvíjí od individuálního přístupu ke světu a změnám, které probíhají ve společnosti. Vliv na lidské jednání a chování má dědičnost, rodinná výchova hlavně v útlém věku, sportovní, kulturní a společenské akce, školní prostředí, rozvoj komunikace, přístup k autoritě a předcházení rodinné krizi. Proto je velmi důležité soustředit se na správný přístup a socializaci dětí a mládeže, tím spíše v dnešním světě internetu a nových technologií. Internet nabízí mladým lidem příjemné a otevřené prostředí pro učení a zároveň je pro ně místem, kde se cítí v bezpečí. Důvodem může být anonymita a svobodné vyjadřování myšlenek a emocí bez strachu z hodnocení ze strany společnosti nebo autonomie, díky které je možné experimentovat s chováním bez obav z následků (Christopherson, 2007).

V současném světě dominují internet a nové technologie, což platí nejen pro mladší generace. Je to nástroj využívaný ke komunikaci, výměně názorů, získávání informací, poznávání nových lidí a navazování nových vztahů. Podstatné je přistupovat k tomuto prostředí s respektem, protože má také svá negativa. Internet se může rychle stát prostředím s vysokým výskytem rizik

a dezinformací. Často právě internet jakožto kyberprostor otevírá nepřehledné možnosti v páchání kyberkriminality. V kyberprostoru obvykle dochází k absenci kontroly nad jedincem a k ignorování nebo potlačování autority (Aiken, Davidson & Amann, 2016). S tím souhlasí také Stalans a Donner (2018), podle kterých je kyberkriminalita spojena s nedostatkem morálky a propojením s deviantními vrstevníky. Nedostatečná úroveň sebekontroly může také vést k zapojení do kyberkriminálních aktivit.

Každým dnem se kolem 92 % dětí přihlásí a pohybuje na sociálních médiích (Dolman, 2016). Sociální média jsou výrazně rozšířená a každodenně používaná platforma. V posledních 20 letech získala sociální média velkou moc a vliv, zejména pokud jde o seznamování se s novými lidmi a získávání nových kontaktů. Jsou neoddělitelnou součástí socializace dnešních dětí a mládeže (Henry & Powell, 2014). U osob mladších 18 let se projevuje zvýšená zranitelnost vůči různým formám online zneužití, včetně nahrávání intimních snímků, groomingu a kyberšikany (Sharratt, 2019). Právě mladší generace si často neuvědomuje všechna rizika, která sociální média s jejich používáním přinášejí. Jedním z rizik je sexuální zneužívání dětí, které je považováno za jedno z nejzávažnějších problémů internetu. Bohužel, v posledních letech jsou sociální média a další podobné nástroje využívány k sexuálnímu zneužívání a násilí stále častěji (Henry & Powell, 2014). Dolman (2016) uvádí, že 88 % mladistvých v Americe na sociálních médiích zná někoho, kdo byl šikanován. Soukromí na internetu a online zneužívání jsou problémy, které řeší, jak mladí lidé, tak i dospělí, i přes to, že se jich to týká méně (Sharratt, 2019).

1.1 Kyberšikana

S rozvojem internetu se šikana přesunula z klasických prostředí také do virtuálního světa. Kyberšikana (tedy šikana na internetu) představuje zneužívání těchto technologií k útokům, zastrašování a vykořisťování jednotlivců. Jednou z mnoha forem je sdílení intimních materiálů, které mohou dotyčnou osobu ponížit (Brabencová, 2022). Kyberkriminální jednání může být zahaleno anonymitou a ve velkém množství případů je těžké proti tomuto jednání účinně bojovat. Díky anonymitě, kterou internet poskytuje, se lidé mohou velmi jednoduše vydávat za někoho jiného (Policie ČR, 2024). Kopecký, Sztokowski a Krejčí (2015) píší, že oběti kyberšikany jsou podobné obětem tradiční šikany. Jde o pasivnější nebo provokující jedince, kteří často tráví volný čas na internetu a sociálních médiích. Následky kyberšikany, jak uvádí

Černá a kol. (2013), mohou být v určitých případech horší než u tradiční šikany. Názor, že je kyberšikana horší, než klasická šikana zastává také Kolář (2011).

Kyberšikana zahrnuje širokou škálu aktivit v digitálním prostředí. Jednou z těchto forem je kybergrooming. Kybergrooming je systematický postup, při kterém uživatelé internetu manipulují s dětmi, za účelem získání jejich důvěry a následnému zneužití k sexuálnímu uspokojení. Zmíněná manipulace se obvykle odehrává online a může vést k následnému sexuálnímu zneužití či násilí (Kopecký, Szotkowski & Krejčí, 2015). Často se jedná o děti a mladistvé, od kterých pachatel po úspěšné manipulaci dostane intimní materiály. Tyto materiály může následně použít k vyhrožování, vydírání nebo může dojít k jejich zveřejnění na internetu či sociálních médiích.

Pokud budeme na kyberšikanu nahlížet z pohledu oběti, můžeme mluvit o kyber-viktimizaci (Özdemir, 2014). Další kapitoly jsou věnovány seznámení s ústředními pojmy práce revenge porn a sexting. Tyto jevy řadíme mezi formy kyberšikany.

2 Revenge porn

Termín „*revenge porn*“ znamená sdílení a šíření sexuálních, osobních, nahých nebo polonahých fotografií či videí bez souhlasu oběti. Někdy je tento fenomén označován jako „Nonconsensual image sharing or nonconsensual pornography“ (šíření obrazů bez souhlasu nebo nelegitimní pornografie). Nesouhlasné šíření obrázků či pornografie může zahrnovat, jak snímky a videa která byla původně sdílena se souhlasem v rámci intimního vztahu, tak i materiály získané bez souhlasu prostřednictvím kamer v mobilních telefonech, skrytých kamer, nahráváním sexuálního napadení nebo hackováním zařízení (WomensLaw.org., 2021).

Termín „*revenge porn*“ je mnohými považován za zastaralý, jelikož popisuje oběti jako „ty co si to zaslouží“ (Maddocks, 2018). Zvláště proto, že termín *revenge porn*, jak vyplývá z jeho názvu, označuje pornografii vycházející z pomsty. Pojem *revenge porn* je vnímán jako problematický, i přes jeho užívání většinou odborníků v jejich článcích, knihách a zprávách (Dvořáková, 2021). Dickson (2016) říká, že v mnoha případech sdílí intimní materiály bývalý partner, který se jejich prostřednictvím snaží dotyčnou osobu vydírat. Získané fotografie či videa sdílí za účelem pomsty z odchodu či ublížení. Záměrem takového šíření fotografií či videí je možný pokus o zahanbení, ponížení nebo potrestání dotyčné osoby. Z tohoto důvodu začaly vznikat různé alternativní termíny, jako je právě již zmíněná nekonsensuální pornografie, sexuální zneužívání založené na obrazech a nekonsensuální šíření intimních obrázků (Sharratt, 2019). Také Dickson (2016) zdůrazňuje, že se vždy nemusí jednat o pomstu. Cílem sdílení může být také zábava nebo uspokojení. Dále zmiňuje, že pachatel nemusí být vždy blízkou osobou, ale může se také jednat o neznámého jedince. Tímto tématem se zabývá i organizace Womenslaw.org, která předává informace, zodpovídá otázky a poskytuje veřejnosti podporu při zvládnání obav ohledně domácího či sexuálního násilí. Podle organizace Womenslaw.org pachatel v mnoha případech používá zveřejnění nebo hrozbu zveřejněním takových snímků jako prostředek k získání moci a kontroly nad svým partnerem, k obtěžování nebo ke způsobení utrpení, degradace a hanby. V práci používám a budu používat pojem *revenge porn*, i přes to, že je některými považován za zastaralý nebo zavádějící, stále se jedná o čteně používaný termín v kontextu diskusí o nelegálním sdílení intimních fotografií a videí a zároveň tento termín považuji za známější než jiné varianty.

Intimní materiál se může šířit pomocí mobilních zpráv, sociálních sítí ale i internetových stránek k tomu určených. Na internetu lze nalézt speciální webové stránky „*revenge porn*“, kde se sdílejí intimní materiály osob bez jejich souhlasu za peněžní obnos. Materiál, který je jednou nahrán na internet, může najít, vidět a dále distribuovat úplně kdokoli. „*Jakmile jsou snímky rozšířeny, jsou většinou nenávratně neodstranitelné. I když je původní intimní snímek odstraněn, je téměř nemožné zajistit, aby navždy zmizel.*“ (Dickson, 2016, str.: 47). Děti často podléhají situacím, kdy sdílejí intimní fotografie a videa, aniž by rozuměly závažnosti jednání a následnému riziku zneužití. Stává se, že se děti samy fotí nebo natáčejí v odhalujícím oblečení nebo v provokativních pozicích a sdílejí tyto materiály s lidmi, které znají pouze online. To zvyšuje riziko zneužití kvůli špatné a mnohdy nemožné identifikaci příjemce. Nedostatečná nebo dokonce žádná znalost pravidel bezpečného chování v online prostředí zde hraje důležitou roli (Policie ČR, 2024).

Studie na téma užívání internetu dětmi (Valcke a kol., 2011) uvádí, že větší pozornost ve výzkumech je zaměřena na rizika mladých spojená s obsahem než s kontakty. Rizika obsahová zahrnují vystavení dětí škodlivému obsahu, jako je pornografie a násilí, s odhadovaným nárůstem vystavení této problematice. Zhruba 41 % dětí ve věku 10-12 let bylo vystaveno takovému nevhodnému obsahu. Další riziko souvisí s nepravdivými informacemi na internetu, kdy děti málo kontrolují spolehlivost těchto informací, přičemž jen kolem 33 % dětí ve věku 9-19 let se naučilo ověřovat spolehlivost informací na internetu. Policie ČR (2024) dále uvádí, že se děti, které posílají své intimní materiály jiným lidem, tímto činem stávají pachateli trestného činu, aniž by si to uvědomovaly. Výzkum v Olomouci (Sztokowski, Kopecký & Dobešová, 2020) ukazuje, že 32 % dětí se domnívá, že vytváření vlastních intimních fotografií osob do věku 18 let není zakázáno, a 31 % dětí se domnívá, že hranice je věk 15 let.

2.1 Revenge porn a sexting

Revenge porn může spočívat ve sdílení nahých fotografií, které byly získány prostřednictvím sextingu, bývalým partenrem. Tato praktika obvykle zahrnuje posílání nahých nebo polonahých fotografií elektronicky, například prostřednictvím textových zpráv (Bates, 2016). Definice sextingu, kterou ve svém článku uvádí Dolman (2016), je posílání vlastních fotografií nebo textových zpráv se sexuálním kontextem druhé osobě. Dospívající a děti mnohdy věří, že dotyčný, jemuž materiál pošlou, si ho nechá pro sebe. V některých případech tomu tak opravdu je, ale někdy je to přesně naopak a materiály se rychle rozšíří mezi spolužáky nebo kamarády,

často za účelem ponížení. Některé děti si mohou myslet, že mít v telefonu sexuální fotografie spolužáků nebo kamarádu je neškodná zábava. Gassó spolu s dalšími autory (2019) uvádí, že debata ohledně přesné definice a významu pojmu sexting je široká a existuje mnoho definic. Některé zahrnují jen konsensuální jiné i non-konsensuální chování. Debata o definování tohoto pojmu probíhá zhruba od roku 2005. Někteří do definic sextingu zapojují i nátlak na posílání fotografií, jiní hovoří pouze o dobrovolném zaslání intimních materiálů. Sexting je také někdy rozdělován na „zhoršený sexting“ (tedy sexting pod nátlakem a z donucení) a „experimentální sexting“ (mladí lidé posílají své fotografie například partnerovi bez jeho nátlaku).

Sexting je často definován jako kterákoliv forma komunikace skrze elektroniku mezi dvěma jedinci, součástí které je sdílení fotografií s intimní tematikou. Sexting sám o sobě není trestným činem, pokud se nejedná o dětskou pornografii (Policie ČR, 2014), ale může představovat rizikové chování a případně vést k různým druhům viktimizace (Gassó a kol., 2019). Ve chvíli, kdy jsou tyto snímky sdíleny dále na internetu nebo mezi přáteli, a to bez souhlasu jedince, který je na fotografiích zobrazen, se jedná o revenge porn, jenž je velmi škodlivé a může sloužit k vydírání (Powell & Henry, 2017). Podle výzkumu Samimiho a Aldersona (2014) na téma *Sexting mezi vysokoškolskými studenty*, mají muži častěji pozitivní vztah k sextingu než ženy. Ženy jsou, co se týče sextingu, spíše opatrné a pociťují úzkost. Toto jednání a pocity mohou souviset s osobní či blízkou zkušeností, nebo povědomím o možnosti zneužití intimních materiálů. Naopak výzkum na mladé české populaci (Sztokowski, Kopecký & Dobešová, 2020) ukazuje, že mezi chlapci a dívkami není v rozesílání intimních materiálů rozdíl. Skrze internet posílá přes 15 % dětí své intimní fotografie a 6 % dětí dokonce i videa. Z opačného hlediska, tedy přijímání fotografií či videí, je statistika ještě vyšší. Necelá polovina dětí (40 %) dostala od někoho intimní fotografii a 21 % dětí dostalo video s erotickým obsahem.

2.2 Rozsah revenge porn

V této kapitole se zaměříme na rešerši dostupných studií a zdrojů z různých zemí, které zkoumají rozsah revenge pornografie. Cílem této fáze je získat komplexní přehled o tom, jakým způsobem se tento fenomén projevuje v rozdílných částech světa. Zároveň to umožní porozumět různým kontextům, ve kterých se revenge pornografie vyskytuje.

Portugalský výzkum (Murca, Cunha & Almeida, 2023) na téma prevalence a dopady revenge porn na portugalské ženy zjistil, že sdílení intimních fotografií a videí bez souhlasu je jev, kterým jsou zasaženy převážně mladé ženy, jež následkem tohoto činu bojují se zdravotními problémy. V mnoha případech se jedná o vážné zdravotní problémy. Podle Pitchera (2016) osoby postižené tímto typem zneužívání mohou trpět dlouhodobými psychickými problémy, mezi které můžeme zařadit deprese, sebepoškozování, myšlenky na sebevraždu a poruchy příjmu potravy. Dále bylo zjištěno, že významný podíl žen mladého věku (14 % z celkového vzorku 274 žen) se alespoň jednou za život stal obětí revenge porn (Murca, Cunha & Almeida, 2023).

V Anglii existují stránky Revenge Porn Helpline, které se zaměřují na pomoc obětem sdílení intimních materiálů. Podle jejich statistik z roku 2020 a 2021 nahlášené případy tohoto typu sexuálního zneužití vzrostly o 40 %. Zároveň jde v 75 % případů o ženy, které tak tvoří většinu obětí. Také podle Paydas (2022) jsou oběťmi sdílení intimních materiálů z 96 % ženy.

Podle průzkumu Pew Research Center využívá v USA 98 % mladých jedinců ve věkové skupině mezi 18 až 29 lety internet, a 86 % studentů vysokých škol také zmiňuje, že na sociálních médiích (Facebook, Twitter (nyní X)) sdílí osobní informace (Varghese & Pistole 2017). Některá sociální média na základě mnoha incidentů, které se staly a stále dějí, zavedla opatření zamezující výskytu jakékoliv formy revenge porn na jejich platformách (například Twitter (nyní X)), jiné žádají o odstranění zveřejněného intimního obsahu. Odstranění takových materiálů je ale často problematické, protože platformy nejsou schopny zachytit veškeré intimní obsahy. Současně dochází k odstranění fotografií, které neobsahují intimní tematiku, protože jsou vyhodnoceny mylně (Murça, Cunha & Almeida, 2023).

Pitcher (2016) píše, o několika statistikách a výzkumech dokládajících rostoucí trend revenge porn. Hovoří například o výzkumu pro americkou firmu McAfee, kde výsledky ukazují, že 50 % lidí použilo svůj telefon k odesílání nebo přijímání intimních zpráv, videí či fotografií. Dále 25 % lidí si tyto zprávy či fotky uložilo. Celkem velké množství lidí, přesněji 37 % jedinců chtělo, aby jejich bývalý partner odstranil sdílené intimní materiály. Murça, Cunha a Almeida (2023) píší, že v dalších výzkumech bylo zjištěno, že v 86 % případů sdílení intimního materiálu se pachatel a oběť znali (často se jednalo o bývalého přítele). Bylo také zjišťováno místo sdílení fotografií a videí. Nejčastější jsou sociální média, která dominují v 54 % případů. Poté jiné aplikace, skrze které lze posílat zprávy a jiné materiály (41 %), a aplikace, pomocí

kterých se dá komunikovat prostřednictvím videohovoru (23 %). Méně časté byly e-mail, aplikace určené k seznamování nebo herní konzole.

Eaton, Jacobs a Ruvalcaba provedli v USA v roce 2017 výzkum skrze organizaci Cyber Civil Rights Initiative (CCRI). Tento výzkum odhalil, že 8 % respondentů z 3000 dotazovaných se stalo oběťmi sdílení intimního materiálu bez souhlasu a dalším 5 % bylo vyhrožováno uveřejněním snímků. Procentuální rozdělení mužských a ženských obětí této problematiky ukázalo, že 9,3 % mužů a 15,8 % žen deklarovalo, že se stali oběťmi revenge porn nebo vyhrožování jeho uveřejněním. Zajímavé je, že kolem 5 % všech respondentů (7,4 % mužů, 3,4 % žen) uvedlo, že sami byli pachatelem revenge porn, tedy sdíleli fotografie či videa bez souhlasu (Eaton, Jacobs & Ruvalcaba, 2017). Některé zdroje uvádějí, že více než polovina pachatelů rozesílajících intimní materiály jsou ex partneři oběti (CCRI, 2013). Podle výzkumu Data and Society (Lenhart, Ybarra & Price-Feeney, 2016) je jeden z pětadvaceti Američanů používajících internet obětí revenge porn nebo mu minimálně bylo vyhrožováno rozesláním fotografie, což představuje mírně nižší odhad prevalence této problematiky.

Podstatné je se také zaměřit na výzkumy ohledně mládeže a dětí. Takový výzkum provedli Kopecký a Szotkowski v roce 2017. Výzkum proběhl v České republice na Univerzitě Palackého na Pedagogické fakultě. Děti a mládež jsou v oblasti probíraného fenoménu rizikovou skupinou, jak již bylo zmíněno v přechozí části práce. Z výsledků vyplývá, že více než jedno dítě z deseti ve věku od 7 do 17 let alespoň jednou sdílelo své intimní materiály s jinou osobou. Více než polovina z nich uvedla, že materiály zaslaly z donucení, ne ze své vlastní vůle. Zhruba třetina dětí zároveň vyjádřila, že by se na nikoho neobrátila, pokud by se ocitly v obtížné situaci vzniklé zasláním takových materiálů.

Na základě analýzy několika studií autoři Paradiso, Rollè a Trombetta (2023) zjistili, že oběťmi revenge porn jsou častěji mladí dospělí v rozmezí věku 18 až 29 let oproti starším skupinám. Autoři se v článku snaží porovnat také další faktory obětí jako je etnicita, gender a sexuální orientace. V těchto faktorech však nejsou výsledky všech studií jednotné. Podle O'Connor, Drouin, Davis a Thompson (2018) je revenge porn a celkově kyberkriminalita velmi rozšířená na univerzitách. Důvodem je každodenní přístup a využívání moderních technologií, sociálních médií a internetu touto mladou generací, což otevírá dveře kyberzločinu a zneužívání.

Nyní, když jsme prozkoumali rozsah revenge porn, je důležité také pochopit, jak tato problematika ovlivňuje veřejnost a jak veřejnost přistupuje k pachatelům z hlediska empatie a postoje k nim. Výsledky výzkumu ohledně určité empatie k pachatelům fenoménu jsou celkem překvapivé. Podle výsledků výzkumu University of Kent (Pina, Holland & James, 2017) zhruba čtvrtina lidí uvedla, že by zvažovali zapojení se do revenge porn ve chvíli, kdyby měli k dispozici materiály svého expartnera, který by jim ublížil. Zajímavé je, že skoro všichni respondenti (90 %) vykazovali určité pochopení pro spáchání revenge porn. Vzorek byl však pouze 100 jedinců.

2.3 Revenge porn a moderní technologie

V posledních letech jsme svědky rostoucího trendu nových forem sexuálního násilí, které vyplývají z rychlého vývoje médií a umělé inteligence (Dickson, 2016). Digitální technologie se čím dál rychleji zlepšují a vyvíjí, především v oblasti vytváření realistických materiálů za pomoci výkonných počítačů, systémů, grafiky a umělé inteligence (Chadha a kol., 2021). V kombinaci s pokrokem v oblasti umělé inteligence může dojít k ještě sofistikovanějším formám kybersexuálního zneužívání a manipulace, což představuje velkou výzvu pro právní systémy a ochranu obětí (Dickson, 2016). Upravená videa, fotografie či koláže a jsou často až na takové úrovni, že je velmi složité ne-li nemožné rozlišit, zda se jedná o realitu či fikci. Mohou mít pozitivní využití, ale mohou být také zneužity právě k zásahu do soukromí a vytvářet klamné obsahy, které mohou kohokoliv poškodit. Jednou z takových variant je deepfake (Chadha a kol., 2021). Deepfakes jsou mimořádně realistická videa, využívající umělou inteligenci a mapování obličejů, k úpravě videí, na nichž jsou poté znázorněni lidé, kteří říkají to, co nikdy neřekly nebo dělají to co nikdy neudělali (Westerlund, 2019). Na základě deepfakes mohou být videa a obrázky vytvářeny bez vědomí oběti. Například stažením neintimních materiálů ze sociálních sítí a následným vytvořením záběrů s obličejem oběti a tělem pornoherce (Santana, (2022). *„Pomocí deepfake může kdokoli nahradit nebo zamaskovat obličej někoho jiného na obrázku nebo videu jiné osoby. Nejen to, deepfake může změnit původní hlas a mimiku obličeje také na obrázku nebo videu.“* (Chadha a kol., 2021, s. 557). V důsledku rychlého technologického pokroku v posledních letech můžeme očekávat další zdokonalování technologií a umělé inteligence, což bude náročnější pro odlišení fikce od reality. Zároveň bude případů zneužívání pokročilých technologií stále přibývat, a to zvýší nároky na regulaci.

3 Viktimologie

V následující kapitole, se zaměříme na důležité koncepty v oblasti viktimologie, která se zabývá studiem obětí kriminality. Termín, který se pojí s viktimologií je viktimnost. „*Viktimnost je souhrn dispozic člověka stát se obětí trestného činu.*“ (Novotný, 1993, s.52). Viktimnost ukazuje, jaká je šance na to, stát se obětí trestného činu. Je to určitá míra rizika (Sochůrek, 2003). Jinými slovy, každý jedinec je ovlivněn svým jedinečným prostředím – rodinou, místem pobytu a sociálním okolím, což se projevuje i v různých osobnostních vlastnostech. Tato individualita ovlivňuje i naši zranitelnost vůči různým formám obtěžování a trestné činnosti. Přesto existují společné faktory, které mohou zvyšovat pravděpodobnost stát se obětí. Mezi tyto faktory můžeme zařadit například profesi, věk, příslušnost k určité menšině nebo psychické vlastnosti jedince. Všechny tyto faktory se mohou lišit podle různých druhů trestných činů (Novotný & Zapletal, 2008). Zoubková a Moulisová (2004) přidávají ještě další faktory jako pohlaví, osoby s určitým druhem postižení, chování, které společnost odsuzuje, přetrvávající konflikty a sexuální orientace. Takové faktory můžeme pojmenovat jako viktimogenní faktory. S tímto pojmem pracuje Čírtková (2006), která je rozděluje do několika kategorií. První kategorií je sociální prostředí (pracovní, rodinné, vzdělávací), do druhé kategorie řadí vlastnosti osobnosti (pravděpodobnost stát se obětí trestného činu) a poslední kategorie se týká chování jedince ve společnosti (vystavení riziku, provokace). Viktimogenním faktorům se budeme více věnovat v další kapitole práce.

Dalším důležitým konceptem je proces viktimizace. Proces viktimizace můžeme chápat jako přeměnu potenciální oběti na oběť skutečnou (Kuchta a kol., 2005). Viktimizace má tři fáze, které Štefánik (2010) vysvětluje takto:

1. Primární viktimizace: Jde o samotný trestný čin, tedy např. ublížení, okradení, zneužití. V našem případě o rozeslání intimních fotek či videí dalším lidem nebo jejich zveřejnění na internetu bez souhlasu zachycené osoby.
2. Sekundární viktimizace: Týká se všeho, co následuje po trestném činu. Újma, která je způsobována pachatelem (v našem případě vyhrožování zveřejnění dalších fotografií, zaslání materiálů dalším lidem), rodinou (nedůvěra, chybějící podpora), společností, médii, soudem.
3. Terciální viktimizace: Nastává v případě, kdy oběť není schopna vrátit se zpět do svého běžného života kvůli následkům trestného činu. Považujeme ji za dlouhodobou újmu.

Právě zasílání intimních materiálů bez souhlasu dotyčného má velký vliv na nahlížení společnosti na jedince a zároveň vede k sekundární viktimizaci oběti (Dvořáková, 2018). Jedním z klíčových témat viktimizace je role oběti v kontextu trestného činu a její možný příspěvek k jeho realizaci. Toto téma se pojí s Teorií zúčastněné oběti. Často se totiž ukazuje, že oběť má určitý vliv na průběh trestného činu (Novotný & Zapletal, 2008). Podle Pešové (2021) může jít o provokaci nebo neopatrnost. Podle Novotného a Zapletala (2008) se nejčastěji snaží pachatelé svalit vinu na oběť u sexuálních činů, a to převážně s důrazem na provokaci obětí. Dalším aspektem je vzájemný vztah oběti a pachatele. Tento vztah a alespoň částečná známost obou osob je u trestných činů velmi častá. Zejména v případech sexuálních deliktů je tento vztah významný, když se téměř v třech čtvrtinách případů pachatel a oběť znají navzájem. Tento vztah často zahrnuje členy rodiny, milence nebo přátelé.

3.1 Viktimologické teorie

Tato kapitola se zaměřuje na viktimologické teorie, které nám pomáhají porozumět dynamice a z části také faktorům spojujícím oběti revenge porn.

První teorie byla v předešlé kapitole již zmíněna. Teorie zúčastněné oběti známá spíše jako „Victim Precipitation Theory“ říká, že se určitým způsobem oběť podílí na spáchaném trestném činu. Jde o chování, které může napomoci následné negativní reakci a probíhá tedy v určitém vztahu oběť a pachatel (Kabir, 2015). V některých případech se jedná o vlastnosti oběti nebo jednání, zvyšující riziko a pravděpodobnost vlastního poškození (Zaykowski & Campagna, 2014). V našem případě by šlo například o zaslání intimní fotografie či videa pachateli.

Teorie příležitosti argumentuje, že rozhodnutí jedince spáchat trestný čin, je ovlivněno prostředím a situací, ve které se nachází. Správná chvíle je, když nastanou ideální podmínky pro zločin a existuje motivovaný pachatel. I oběti trestných činů jsou často vystaveny různým příležitostem a situacím, jež mohou ovlivnit možnost spáchání trestného činu (nedostatečné zabezpečení osobních dat online nebo výskyt v ideálním prostředí pro pachatele). S touto teorií úzce souvisí také teorie životního stylu (Zaykowski & Campagna, 2014). Teorie životního stylu říká, že pokud se jedinec vyskytuje na místech nebo se zapojuje do akcí s vyšším rizikem kriminality, zvyšuje se tím šance viktimizace. Do určité míry tedy záleží na životním stylu jedince. Životní styl je ovlivňován lidmi, kterými se obklopujeme, místy, kde trávíme čas,

množstvím času tráveným mimo rodinu a schopností vyhýbat se lidem s deviantním jednáním (Kabir, 2015). Pokud se budu často pohybovat na sociálních sítích, nebo ve skupině lidí, kteří se fotografují a následně sdílí intimní materiály, pravděpodobnost, že se stanu obětí revenge porn, se zvyšuje.

Zaykowski a Campagna (2014) popisují další velmi důležité teorie s názvem Teorie sociálního učení a Kulturní teorie. Tyto teorie „...zkoumají viktimizaci jako proces, v němž se normy, hodnoty a očekávané chování přenášejí prostřednictvím interakce mezi obětí a pachatelem, vrstevnickými skupinami, rodinou nebo obecněji společností, včetně působení médií a dalších kulturních vlivů. Oběti a/nebo pachatelé se učí, že násilí/kriminalita jsou normální nebo vhodné k použití za určitých okolností.“ (2015, s. 455). Jde tedy o hypotézu, že prostřednictvím norem ve společnosti se lidé učí a vzájemně si předávají viktimizaci a kriminalitu.

Zásadní a také známou teorií je Teorie sociální kontroly. Podstatou této teorie je zaměření na viktimizaci pohledem kontroly, kterou můžeme dělit na vnitřní a vnější. Vnitřní kontrola zahrnuje osobní motivaci a seberegulaci jedince k dodržování převzatých společenských norem. Vnější kontrola se zaměřuje na vliv prostředí, výchovy a vnějších sankcí na chování jedince. Čím nižší sebekontrola, tím vyšší pravděpodobnost stát se obětí trestného činu i pachatelem (Zaykowski & Campagna, 2014). Teorie sociální kontroly předpokládá, že každý jedinec prochází procesem socializace. Pokud však tento proces selhal nebo nebyl dostatečný a selhává regulace sebekontroly, je šance na porušení norem vyšší (Novotný & Zapletal, 2001). Na základě mé vlastní úvahy a zkušeností jsem dospěla k závěru, že důležitost socializace se týká nejen pachatele ale také oběti. Oběť s nedostatečnou socializací, malou či chybějící podporou při dospívání a nedostačující výchovou může být více náchylná k porušování společenských norem a zároveň k manipulaci či zneužití.

4 Oběť revenge porn

Řada studií a výzkumů v oblasti revenge porn se zaměřuje na pachatele, zkoumá jejich motivace k činu, právní normy nebo následky pro pachatele a další témata. V souvislosti s oběťmi revenge porn najdeme mnoho článků, zabývajících se psychickými důsledky pro oběti, které nastávají po sdílení intimních materiálů. Nicméně, pokud se pokusíme podívat ještě před samotný čin, zajímá nás motivace nebo predispozice oběti k zaslání fotografií. Ve většině případů existuje podmínka, kdyby oběť fotografie neposlala, nemohly by být zneužity. Motivace oběti k zaslání materiálů a viktimogenní faktory budou analyzovány v následujících kapitolách.

4.1 Motivace oběti k sextingu

Výše v práci již bylo zmíněno, že u revenge porn nemusí jít pouze o zaslání intimní fotografie dotyčnou osobou, ale může jít také o fotografování nebo pořizování video záznamu v situacích, kdy dotyčná osoba neví, že je natáčena například skrytou kamerou. Další možností je získání intimních materiálů, které byly pořízeny dříve, neoprávněným vniknutím do počítače nebo krádeží dat (Stokes, 2014). I přes to je však nejčastější příčinou získání materiálů zaslání dotyčnou osobou. Odhaduje se, že může jít až o 80 % případů (CCRI, 2013).

Dle několika autorů je důležité, aby společnost nevinila oběti nekonsenzuálního šíření pornografického materiálu za jejich rozhodnutí důvěřovat svým blízkým a poskytnout jim intimní fotografie. Podobně jako jsou oběti chráněny v dalších oblastech (například zdravotnické záznamy, bankovní služby a další), kde byly poskytnuty osobní informace, které byly následně zneužity (Citron & Franks, 2014). Stejný názor zastává i Rodgers (2017). Říká, že vytvoření intimních snímků či videí a následné sdílení s blízkými, kterým věříme, je pochopitelné a neměli bychom to považovat za chybné rozhodnutí. Problém nastává při jejich následném zneužití či vyhrožování. Na druhou stranu bychom se měli zamyslet nad morálními hodnotami jedinců, kteří šíří intimní materiály bez souhlasu dané osoby.

Proč tedy jedinci citlivý materiál vůbec posílají? Kopecký, Szotkowski a Krejčí (2015) rozdělují motivace sextingu do několika kategorií.

1. Sexting je vnímán jako běžná součást romantických vztahů a komunikace mezi partnery, kde slouží jako prostředek pro vyjádření lásky, vzájemné důvěry a intimity, zejména v době fyzického oddělení.
2. Sexting funguje také jako způsob potlačení nudy, zejména mezi mladými lidmi, kteří často sdílejí intimní materiály s vrstevníky v prostředí sociálních sítí.
3. Některé případy sextingu vznikají pod sociálním tlakem, jako je například nátlak od partnera nebo skupiny vrstevníků. Tento tlak může vést k důsledkům, jako je šíření intimních fotografií bez souhlasu dotčených osob a následné kyberšikany.
4. Sexting je zároveň spojován s požadavky konzumní společnosti a kultury, která podporuje prezentaci sexuality a fyzického atraktivního vzhledu. Média, celebrity a reklama často propagují obrazy sexuality a sexy image.
5. V některých případech je sexting využíván jako prostředek pomsty nebo vydírání, zejména ex-partnery, kteří zveřejní intimní materiály svých bývalých partnerů jako prostředek pomsty nebo k vydírání. Nicméně tuto motivaci bychom zahrnuli spíše do motivací pachatele než oběti.

4.2 Viktimogenní faktory

Jak bylo zmíněno výše v práci, důležitou roli v této práci hrají predispozice jedince, tedy zda oběti revenge porn spojuje něco společného. Takových výzkumů však mnoho není. Na téma pachatelů revenge porn a jejich predispozic výzkumy najdeme ve větším měřítku, a ještě více na téma charakteristiky pachatelů trestných činů. Naopak studií na téma predispozic stát se obětí revenge porn, mnoho nenajdeme. Proto jsem se také rozhodla tomuto tématu věnovat v mé empirické části práce. Pokusím se proto tedy vybrat určité faktory, související s předpokladem stát se obětí jakéhokoliv trestného činu nebo kyberzločinu, které budu poté v praktické části testovat ve spojitosti s revenge porn.

Jedním z mála výzkumů, který se zaměřoval na probíraný fenomén, je výzkum provedený společností Data and Society (2016) v oblasti revenge porn, který identifikuje potenciální faktory ovlivňující pravděpodobnost, že se jedinec stane obětí této nežádoucí praktiky. Prvním z těchto faktorů je pohlaví, jak již bylo diskutováno v předchozích částech práce, se zjištěním, že ženy se častěji stávají oběťmi revenge porn. Druhým klíčovým faktorem je věk oběti, kde je patrné, že mladší lidé v rozmezí 18 až 29 let má výrazně vyšší riziko stát se obětí. I když se toto nežádoucí chování vyskytuje i ve starších věkových skupinách, šíří se v nich zjevně v menší

míře. Sexuální orientace rovněž hraje určitou roli, s pozorováním, že členové LGB komunity jsou častěji vystaveni revenge porn. V neposlední řadě lze identifikovat nižší příjem domácnosti, jako další faktor zvyšující pravděpodobnost jedince stát se obětí této praktiky. Vzhledem ke vzdělání výzkum naznačuje, že zde neexistují markantní rozdíly.

Při zkoumání obecných faktorů spojujících oběti kyberkriminality lze nahlédnout do studie zaměřené na oběti kriminality ve Finsku (Oksanen & Keipi, 2013), která prokázala, že mladí lidé ve věkové skupině 15 až 24 let jsou častěji vystaveni kyberkriminalitě. V souvislosti s viktimizací kyberkriminalitou je spojena aktivita v online skupinách, což se následně přenáší také do skutečného světa a vede k násilné viktimizaci mimo online svět. Výsledky tohoto výzkumu naznačují, že viktimizace souvisí s chováním mládeže na internetu, ale také v běžném každodenním životě. Mezi faktory s určitým rizikem na základě tohoto výzkumu byl zařazen věk, pohlaví, vzdělání, ale také zkušenost s násilnou viktimizací a ekonomické postavení jedince ve společnosti.

Studie provedená v Bangladéši (BakiBillah, Chowdhury & Hamid, 2022) poukazuje na faktory které jsou zodpovědné za zneužití internetu ve smyslu různých druhů sexuálního digitálního zneužití. Mezi ty mimo jiné patří nízké sebevědomí dívek, nechráněný a velmi jednoduchý přístup k pornografickému obsahu na internetu a nezáměr rodičů.

Velikovská (2016) rozděluje charakteristiky oběti neboli vlastnosti osobnosti, jak je nazývá ona, do dvou kategorií. Tyto dvě kategorie jsou psychické vlastnosti (například agresivita, může jít o agresivní jednání nebo mluvu) a psychosociální vlastnosti (nedostatečné uvážení důsledků, naivita, dobrodružné chování). Dané vlastnosti autorka přisuzuje v určitých případech obětem sexuálního násilí. Takovému násilí podle ní předchází situace, při kterých oběti často nedostatečně vnímají množství rizik, jimž jsou vystaveny svých chováním.

Pokud je záměrem zjistit více informací o charakteristikách či vlastnostech potenciální oběti, je podstatné porozumět také typologiím obětí. Oběti trestných činů mají kromě společných charakteristik či vlastností také mnoho rozdílů. Proto není možné vytvořit přesný model typické oběti a každý autor obětí zařazuje do rozdílných kategorií a schémat podle různorodých pravidel a forem. Může jít například o vztah oběti a pachatele, věk či pohlaví obětí, zvládání psychicky náročných situací a mnoho dalších variant (Velikovská, 2016). Jedním z vědců, který se zabýval typologií obětí, je Hans von Henting. Jeho koncepce typologie zahrnuje psychologické,

sociologické a biologické hledisko. Podle Hentinga se obětí mnohem snáze mohou stát ženy a starší lidé pro nedostatečnou fyzickou sílu, mladí lidé, kteří nemají dostatečnou mentální a emocionální zralost, mentálně nemocní, zranitelní, naivní a velmi důvěřiví lidé nebo také osamělí jedinci se zlomeným srdcem (Sanchez a kol., 2019).

V empirické části práce budu při formulování hypotéz a výběru proměnných k testování čerpat z diskutovaných viktimogenních faktorů.

Empirická část

5 Cíle a hypotézy

Cílem empirické části diplomové práce je zkoumat a analyzovat problematiku revenge porn, zejména ve vztahu k mladé populaci České republiky. Prvním cílem je zjistit rozsah výskytu revenge porn v této skupině. Dalším cílem je identifikovat faktory, které ovlivňují pravděpodobnost stát se obětí revenge porn. Tímto způsobem lze lépe porozumět rizikovým skupinám a situacím, ale také dynamice a mechanismům tohoto jevu, které mohou vést k vystavení se této formě kyberšikany. Tento poznatek umožňuje navrhovat cílené intervence a podpůrné mechanismy pro oběti. Dále, na základě zjištění, lze rozvíjet povědomí o této problematice ve společnosti. Sběrem dat a analýzou výsledků přispíváme k vytvoření informované diskuse a osvěty, která by mohla vést k vyšší míře prevence a ochrany obětí revenge porn. Důraz je kladen na faktory spojující oběti revenge porn, díky jejichž zjištění můžeme následně přispět k lepší charakteristice případných obětí, a tak i jejich prevenci.

Nyní se zaměříme na formulování hypotéz, které se týkají pravděpodobnosti stát se obětí revenge pornografie v souvislosti s různými faktory. Hypotézy, které jsem formulovala, vycházejí z teoretické části práce a jsou postaveny na základě poznatků z literatury. Některé z nich jsou formulovány na základě teoretických konceptů, které mě na základě literárního průzkumu inspirovaly. Dále jsou hypotézy formulovány z hlediska dostupných proměnných analyzovaných výzkumů. Většina hypotéz do své formulace zahrnuje více proměnných, kvůli určité podobnosti, souvislosti a pro lepší interpretaci výsledků.

Hypotéza 1: Vyšší pravděpodobnost stát se obětí revenge pornografie mají dívky nežli chlapci a starší děti oproti mladším.

První hypotéza je podložena teoretickým rámcem a empirickými poznatky. Pohlaví je jedním z hlavních faktorů, které se v literatuře často spojují s rizikem vystavení se revenge porn. Výzkumy ukazují, že ženy jsou častěji oběťmi než muži. Například podle výzkumu v Americe se obětí revenge porn stalo 16 % žen a pouze 9 % mužů (Eaton, Jacobs & Ruvalcaba, 2017). Věk je dalším důležitým faktorem. Mladší jedinci jsou často považováni za zranitelnější, protože mají méně zkušeností a mohou být náchylnější k rizikovému chování online. Z hlediska celoživotní prevalence je ale zřejmé, že riziko viktimizace revenge porn bude vyšší pro starší

jedince, protože jsou delší dobu vystaveni online prostředí a mohou být náchylní k rizikovému chování v průběhu času.

Hypotéza 2: Jedinci z ekonomicky slabších rodin budou více náchylní k riziku stát se obětí revenge pornografie.

Důvodem pro zahrnutí této proměnné do výzkumu bylo, že sociálně-ekonomická zranitelnost těchto jedinců může být spojena se zvýšeným stresem a tlakem, sociální izolací, která může vést ke zvýšené náchylnosti k rizikovému chování online. Důležitost zkoumání vlivu ekonomického prostředí rodiny na riziko vystavení se revenge pornografii je podpořena i empirickými důkazy. Například výzkum provedený ve Finku (Oksanen & Keipi, 2013), zkoumající faktory spojující oběti kyberkriminality zařadil tento faktor ekonomického postavení mezi rizikové faktory.

Hypotéza 3: Osoby, které vykazují vyšší tendenci k riskování a které tráví více času na sociálních médiích, budou pravděpodobněji obětmi revenge pornografie.“

Tato hypotéza se týká sklonu k riskování a trávení času na sociálních médiích. Spojení těchto dvou proměnných do jedné hypotézy bylo založeno na předpokladu, že jedinci, kteří sdílejí své fotografie online, projevují určitou míru riskování. Tím, že lidé často sdílejí intimní materiály právě přes sociální média, jak potvrzují ve svém článku Henry a Powell (2014), dochází k propojení obou proměnných, které by mohly mít podle logiky věci vliv na riziko viktimizace revenge pornografií. Také teorie sociálního učení naznačuje, že chování jedince je ovlivněno prostředím a interakcí s ostatními, to platí i pro online interakci. To potvrzují ve svém článku Zaykowski a Campagna (2014), kteří píší, že se vzorce chování mezi lidmi přenáší pomocí interakce za vlivu médií a dalších vlivů.

Hypotéza 4: Méně času stráveného s rodinou, nižší četnost společného stravování a nedostatek rodinné podpory bude spojeno s vyšší pravděpodobností stát se obětí revenge pornografie.

Hypotéza 5: Nepříznivé vztahy mezi rodiči jako je rozvod nebo hádky mezi rodiči budou pravděpodobněji spojeny s rizikem stát se obětí revenge pornografie.

Tyto hypotézy jsou založeny na teoriích sociálního učení, kulturních teoriích a teorii sociální kontroly, které naznačují, že rodinné prostředí a interakce v rodině mohou mít vliv na chování jedince. Tento vliv popisuje ve svém článku například Škrabánková (2004). Zaměření se na nedostatek rodinné podpory a nepříznivé vztahy mezi rodiči, jako je rozvod nebo časté hádky, je logické, protože tyto faktory mohou ovlivňovat emoční a sociální pohodu jedince, což může znovu souviset s jeho chováním na internetu. Důležitost rodinného zázemí jako faktoru ovlivňujícího riziko stát se pachatelem trestného činu je teoreticky a empiricky prokázán. Například Novák (2006) ve své práci uvádí, že kolem 70 % delikventních dětí pochází ze špatného rodinného zázemí. Mým cílem je zkoumat význam fungujícího rodinného prostředí z hlediska oběti.

Hypotéza 6: Jedinci vyznávající jakýkoliv druh náboženství budou méně pravděpodobně obětí revenge porn.

Tato hypotéza byla formulována na základě názoru, že náboženské skupiny mají vlastní normy a pravidla, které se často liší od běžných norem společnosti lidí nevyznávajících žádné náboženství. Takové normy jsou mnohdy přísnější a v určitých ohledech mohou ovlivňovat chování jedince. Domnívám se tedy, že jedinci vyznávající jakýkoliv druh náboženství budou méně pravděpodobně obětí revenge porn, protože náboženské normy a pravidla, kterými se řídí, často zdůrazňují respekt k osobnímu soukromí a zavržení nevhodného chování spojeného s vykazováním intimity nebo sexuálním zneužíváním.

Je důležité poznamenat, že máme k dispozici dva různé zdroje dat, které jsou rozdílně obsáhlé. Jeden zdroj obsahuje více proměnných a informací než druhý. Na základě této skutečnosti, budou v práci některé hypotézy testovány pouze s využitím jednoho zdroje dat, zatímco jiné budou ověřovány s využitím obou zdrojů. Veškeré hypotézy, které budou zkoumány v rámci této studie, budou podrobeny analýze v rámci Výzkumu ISRD4. Nicméně hypotézy 4, 5, a 6 nebudou podrobeny analýze pomocí Doplňkového šetření ISRD4.

6 Představení dat

Diplomová práce je založena na analýze dat z mezinárodního projektu International Self-Report Delinquency Study (ISR4) zaměřeného na mladou populaci a dodatečného doplňkového šetření k ISR4 prováděného katedrou Sociologie FF UK (Filozofické fakulty Univerzity Karlovy). Oba výzkumy používají data z České republiky.

Prvním z výzkumů, který si představíme, je mezinárodní projekt International Self-Report Delinquency Study (ISR4). Jedná se o studii, která se snaží získat informace o delikventním chování mladých jedinců a jejich vývoji napříč několika zeměmi. Zaměřuje se na pachatele i oběti trestných činů a zkoumá aspekty spojené s jejich delikventním chováním a viktimizací. První vlna tohoto výzkumu (International Self-Report Delinquency Study (ISR4), 2024) proběhla v letech 1992 až 1993, kdy se zúčastnilo 13 zemí. Česká republika se díky katedře Sociologie na FF UK zapojila do projektu v roce 2005, kdy začal výzkum druhé vlny. Třetí vlna se uskutečnila v roce 2013 a o deset let později (2023) se uskutečnil sběr dat čtvrté vlny se zapojením zhruba padesáti zemí. Tento výzkum se týká mladých dospívajících ve věku od 13 do 17 let.

Jedná se o metodu self-reportové studie, která operuje na principu, že jedinec dobrovolně přiznává své deliktní nebo normy porušující chování, jakož i svou viktimizaci. Obvykle je ohraničena určitým časovým obdobím a účastníkovi se zaručuje anonymita. Bez ohledu na to, zda bylo jednání odhaleno a následně řešeno, či zda se jedná o prvotní přiznání, se spoléhá na úplnou upřímnost respondentů a jejich poskytnutých informací (Tomášek, 2010).

Data, která budu v praktické části této práce analyzovat, jsou ze čtvrté vlny projektu (ISR4). Tato data byla sbírána v první polovině roku 2023 na školách v Praze a Plzni. Jednalo se o studenty 8. třídy základní školy až studenty 2. ročníků středních škol či gymnázií. Data byla sbírána pomocí dotazníkového online šetření v náhodně vybraných třídách. V průběhu každého sběru dat byl vždy ve třídě přítomen tazatel. Celkem se výzkumu zúčastnilo 2126 dětí. Tento výzkum bude dále v práci označován písmenem A, pro snadnější orientaci a rozlišení obou výzkumů a použitých dat.

Druhý výzkum s názvem Doplnkové šetření ISRD4, který navazuje na výzkum ISRD4, se v České republice uskutečnil na přelomu listopadu a prosince roku 2023 a byl také realizován katedrou Sociologie FF UK. Data byla sbírána online metodou CAWI pomocí Českého národního panelu a cílem bylo získat reprezentativní vzorek České republiky ve věku 16 až 21 let. Jednalo se tedy o náhodný výběr respondentů na základě stanovených věkových kategorií, což mělo za následek nerovnováhu mezi pohlavími. Standardizované dotazníkové šetření respondentovi zabralo zhruba 10 minut a jde tedy o zkrácenou verzi výzkumu ISRD4. Nejsou tak v tomto šetření obsaženy všechny otázky jako u výzkumu ISRD4, ale pouze vybrané. Šetření dále rozšiřuje cílovou skupinu o starší jedince (16–21). Celkem se tohoto šetření zúčastnilo 1650 jedinců. Tento výzkum bude dále v práci označován písmenem B.

Tyto výzkumy poskytují bohatý zdroj informací o chování mladých lidí včetně jejich zkušeností s revenge porn. Data budou analyzována pomocí metody binární logistické regrese pravděpodobnosti viktimizace na základě sociodemografických a dalších relevantních faktorů. V následujících kapitolách budou představena data, která poslouží jako základ pro analýzu v praktické části této studie. S ohledem na rozdílné charakteristiky a zdroje dat bude prezentace dat rozdělena podle jednotlivých šetření a následně podle hypotéz.

6.1 Deskriptivní statistika a analýza vztahů výzkumu A

Nyní si představíme datový soubor ISRD4 a proměnné, které jsem zde k analýze použila. Tohoto výzkumu se zúčastnilo 2126 mladých jedinců. Tento údaj je už po vyčištění datového souboru. Jako první si představíme proměnné, s kterými budu pracovat. Jedná se o věk, pohlaví, příslušnost k náboženství, úroveň zajištěnosti rodiny oproti ostatním, emocionální podpora od rodičů, hádky mezi rodiči, rozvedení rodiče, trávení volného času, četnost stravování s rodinou, četnost užívání sociálních médií, sklon k riskování a zkušenost s revenge porn. Proměnné jsou podrobně zobrazeny v Tabulce 1.

Tabulka 1: Představení proměnných (A)

Otázky	Odpovědi	Četnost	Procenta	Platná procenta
Zveřejnil, sdílel nebo přeposlal někdo tvoji intimní fotku nebo video s tebou, které jsi nechtěl/a, aby ostatní viděli?	Ne	1926	90,6 %	91,5 %
	Ano	180	8,5 %	8,5 %
	Bez odpovědi	20	0,9 %	
Kolik je ti let?	10	1	0,0 %	0,0 %
	12	1	0,0 %	0,0 %
	13	110	5,2 %	5,2 %

	14	478	22,5 %	22,5 %
	15	526	24,7 %	24,8 %
	16	532	25,0 %	25,1 %
	17	391	18,4 %	18,4 %
	18	61	2,9 %	2,9 %
	19	13	0,6 %	0,6 %
	20	5	0,2 %	0,2 %
	21	5	0,2 %	0,2 %
	Bez odpovědi	3	0,1 %	
Jsi...	Muž	997	46,9 %	47,1 %
	Žena	1118	52,6 %	52,9 %
	Bez odpovědi	11	0,5 %	
Hlásíš se k nějakému náboženství či náboženské skupině?	Nehlásím se k žádnému náboženství/skupině	1603	75,4 %	81,0 %
	Křesťanství	279	13,1 %	14,1 %
	Judaismus	2	0,1 %	0,1 %
	Islám	14	0,7 %	0,7 %
	Buddhismus	20	0,9 %	1,0 %
	Hinduismus	4	0,2 %	0,2 %
	Jiné	57	2,7 %	2,9 %
	Bez odpovědi	147	6,9 %	
Jak dobře je na tom tvá rodina/domácnost ve srovnání s jinými rodinami/domácnostmi v Česku? Rodinou rozumíme osoby žijící ve tvé domácnosti.	Mnohem hůře	4	0,2 %	0,2 %
	Hůře	34	1,6 %	1,6 %
	O něco hůře	151	7,1 %	7,1 %
	Stejně	692	32,5 %	32,7 %
	O něco lépe	508	23,9 %	24,0 %
	Lépe	539	25,4 %	25,4 %
	Mnohem lépe	190	8,9 %	9,0 %
	Bez odpovědi	8	0,4 %	
Emocionální podpory se mi od rodičů dostane snadno	Vždycky	662	31,1 %	31,7 %
	Často	630	29,6 %	30,2 %
	Někdy	420	19,8 %	20,1 %
	Zřídka	268	12,6 %	12,8 %
	Nikdy	107	5,0 %	5,1 %
	Bez odpovědi	39	1,8 %	
Zažil/a jsi někdy některou z následujících věcí? – Velmi vážné hádky mezi rodiči	Ne	1246	58,6 %	59,3 %
	Ano	854	40,2 %	40,7 %
	Bez odpovědi	26	1,2 %	
Zažil/a jsi někdy některou z následujících věcí? – Rodiče se rozvedli nebo odloučili	Ne	1346	63,3 %	64,1 %
	Ano	753	35,4 %	35,9 %
	Bez odpovědi	27	1,3 %	
S kým trávíš většinu svého volného času?	Sám/a	559	26,3 %	26,5 %
	S rodinou	451	21,2 %	21,3 %
	S malou skupinou přátel (1-3 kamarádi)	693	32,6 %	32,8 %
	S větší skupinou přátel (4 a více)	410	19,3 %	19,4 %
	Bez odpovědi	13	0,6 %	
Jak často děláš následující věci, když nejsi na vyučování nebo ve škole? – S rodinou jíme společně	Nikdy	307	14,4 %	14,5 %
	Jednou týdně	459	21,6 %	21,7 %
	2-3x týdně	580	27,3 %	27,5 %
	4-6x týdně	359	16,9 %	17,0 %
	Každý den	407	19,1 %	19,3 %
	Bez odpovědi	14	0,7 %	
	Několikrát za hodinu	971	45,7 %	46,0 %

Jak často chodíš na internet, abys dělal/a následující věci? – Abych používal/a sociální sítě (TikTok, Instagram, Snapchat, Facebook atd.)	Asi jednou za hodinu	361	17,0 %	17,1 %
	Několikrát za den	537	25,3 %	25,5 %
	Několikrát týdně	93	4,4 %	4,4 %
	Zřídka	70	3,3 %	3,3 %
	Nikdy	77	3,6 %	3,7 %
	Bez odpovědi	17	0,8 %	
Do jaké míry souhlasíš nebo nesouhlasíš s následujícími výroky? - Rád/a občas testuji sám/sama sebe třeba nějakým trochu riskantním počinem	Rozhodně souhlasím	231	10,9 %	11,1 %
	Spíše souhlasím	565	26,6 %	27,0 %
	Ani souhlasím, ani nesouhlasím	543	25,5 %	26,0 %
	Spíše nesouhlasím	490	23,0 %	23,4 %
	Rozhodně nesouhlasím	261	12,3 %	12,5 %
	Bez odpovědi	36	1,7 %	
Do jaké míry souhlasíš nebo nesouhlasíš s následujícími výroky? - Někdy podstupuji riziko prostě proto, že mě to baví	Rozhodně souhlasím	355	16,7 %	17,0 %
	Spíše souhlasím	594	27,9 %	28,5 %
	Ani souhlasím, ani nesouhlasím	442	20,8 %	21,2 %
	Spíše nesouhlasím	411	19,3 %	19,7 %
	Rozhodně nesouhlasím	283	13,3 %	13,6 %
	Bez odpovědi	41	1,9 %	
Do jaké míry souhlasíš nebo nesouhlasíš s následujícími výroky? - Vzrušení a dobrodružství jsou pro mě důležitější než bezpečí	Rozhodně souhlasím	237	11,1 %	11,3 %
	Spíše souhlasím	402	18,9 %	19,2 %
	Ani souhlasím, ani nesouhlasím	608	28,6 %	29,0 %
	Spíše nesouhlasím	525	24,7 %	25,1 %
	Rozhodně nesouhlasím	321	15,1 %	15,3 %
	Bez odpovědi	33	1,6 %	

Podíl obětí revenge porn v souboru je 8,5 %, což představuje 180 lidí. Je důležité upozornit, že v této analýze využívám celoživotní prevalenci. To znamená, že zkušenosti s revenge porn jsou sledovány po celý dosavadní život účastníků studie. Důvodem je rozsáhlejší pohled na výskyt revenge porn a málo respondentů v krátkodobějších časových rámcích. Je třeba mít na paměti, že použití celoživotní prevalence má i svá omezení. Lidé mohou mít obtíže přesně si vzpomenout na události z minulosti nebo může být problém s kauzalitou. Důvodem je, že se některé události nebo proměnné odehrály v minulosti a na aktuální situaci nemusí mít vliv. Například, starší lidé mohli přijít do kontaktu s revenge porn již v mládí, dávno před obdobím studie, podobně jako rozvod rodičů mohl proběhnout v minulosti.

V Tabulce 1 jsou poslední tři proměnné týkající se sklonu k riskování. Z proměnných jsem vytvořila průměrový index kvůli zvýšení spolehlivosti a zjednodušení interpretace. Cronbachovo alfa má hodnotu 0,808. To ukazuje vysokou míru vnitřní konzistence a spolehlivosti měřícího nástroje. Tato nová proměnná slouží jako jednoduchý ukazatel celkové úrovně riskování respondentů.

U proměnné týkající se času stráveném na sociálních médiích jsem sloučila poslední 3 kategorie, protože obsahovaly méně pozorování. Proměnnou týkající se pozice rodiny v porovnání s ostatními jsem upravila pro lepší rozložení kvůli slabě obsazeným krajním kategoriím. Poslední dvě možnosti na obou stranách škály jsem sloučila a pro lepší interpretaci jsem škálu otočila. Poslední proměnnou náboženství jsem dichotomizovala na ty, kteří náboženství vyznávají (jakékoliv), a ty, kteří ne.

Pro další analýzu se přesuneme k bivariální analýze, která bude prezentována formou kontingenčních tabulek. V tabulkách bude zobrazen vztah závislé proměnné s jednotlivými proměnnými podle formulovaných hypotéz.

Začneme proměnnými pohlaví a věk. V Tabulce 2 vidíme rozložení jedinců se zkušeností s revenge porn podle pohlaví. Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05, a můžeme tedy říci, že mezi proměnnými je vztah. Podle hodnoty Phi 0,06 je vztah velmi slabý. Necelých 7 % mužů a 10 % žen se stalo obětí revenge porn. To ukazuje na vyšší procento žen. K první hypotéze se váže také proměnná věk. Proměnnou věku jsem kvůli nerovnoměrnému rozložení a pro účely interpretace kontingenční tabulky upravila sloučením krajních kategorií. Sloučené kategorie jsou 13 a méně a 18 a více. Tabulka 3 nám ukazuje, že prevalence se u jednotlivých věkových skupin mírně liší a je přítomen velmi slabý nesignifikantní rostoucí trend. Chí-kvadrát test je nesignifikantní a vztah mezi proměnnými neprokazuje. Zkušenost s revenge porn zmiňují i 13leté děti (či mladší), a to poměrně velký počet z nich (6 %). Pokud vezmeme v potaz, že jde o celoživotní prevalenci, mohlo by to naznačovat, že se lidé stávají obětí revenge porn v mladém věku. S fenoménem se však člověk může setkat v jakémkoliv věku života a logické by proto bylo, že starší jedinci budou častěji oběťmi revenge porn.

Tabulka 2: Viktimizace revenge porn podle pohlaví

		Muž	Žena	Celkem
není oběť RP	Počet	919	997	1916
	% v rámci pohlaví	93,2 %	89,8 %	91,4 %
oběť RP	Počet	67	113	180
	% v rámci pohlaví	6,8 %	10,2 %	8,6 %
Celkem	Počet	986	1110	2096
	% v rámci pohlaví	100 %	100 %	100 %

Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Phi = 0,060

Tabulka 3: Viktimizace revenge porn podle věku

		13 a méně	14	15	16	17	18 a více	Celkem
není oběť RP	Počet	103	435	490	474	349	73	1924
	% v rámci věku	93,6 %	91,8 %	93,7 %	89,6 %	90,6 %	88,0 %	91,4 %
oběť RP	Počet	7	39	33	55	36	10	180
	% v rámci věku	6,4 %	8,2 %	6,3 %	10,4 %	9,4 %	12,0 %	8,6 %
Celkem	Počet	110	474	523	529	385	83	2104
	% v rámci věku	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Chí-kvadrát test není signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = 0,063

Další hypotéza se týká relativního ekonomického postavení rodiny (Tabulka 4). Celkově můžeme pozorovat slabý klesající trend (Gamma = -0,15), který je signifikantní a naznačuje nám, že čím hůře jedinci hodnotí postavení vlastní rodin v porovnání s jinými rodinami, tím vyšší prevalence revenge porn. Chí-kvadrát test vychází signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05.

Tabulka 4: Viktimizace revenge porn podle ekonomického postavení rodiny

		(Mnohem) hůře	O něco hůře	Stejně	O něco lépe	(Mnohem) lépe	Celkem
není oběť RP	Počet	28	132	626	464	671	1921
	% v rámci pozice rodiny	75,7 %	88,0 %	90,9 %	93,0 %	92,4 %	91,4 %
oběť RP	Počet	9	18	63	35	55	180
	% v rámci pozice rodiny	24,3 %	12,0 %	9,1 %	7,0 %	7,6 %	8,6 %
Celkem	Počet	37	150	689	499	726	2101
	% v rámci pozice rodiny	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = -0,147

Třetí hypotéza se týká sklonu k riskování a času stráveném na sociálních médiích. Riskování je složeno ze tří otázek do jednoho indexu. Pro účely prezentace vztahu v kontingenční tabulce jsem index kategorizovala do tří kategorií. V kontingenční tabulce (Tabulka 5) je patrné, že prevalence revenge porn vztahující se k rizikovému chování má nepatrně záporný směr a vztah je statisticky významný. Tabulka tak naznačuje, že oběťmi revenge porn se častěji stávají jedinci, kteří více riskují. V Tabulce 6 je naznačen vztah, kdy s větší četností užívání sociálních médiích stoupá prevalence revenge porn. Tento vztah je signifikantní. Gamma má hodnotu -0,263 a je také signifikantní.

Tabulka 5: Viktimizace revenge porn podle sklonu k riskování

		Vysoký sklon k riskování	Střední sklon k riskování	Nízký sklon k riskování	Celkem
není oběť RP	Počet	425	1014	462	1901
	% v rámci sklonu k riskování	88,0 %	92,0 %	93,5 %	91,4 %
oběť RP	Počet	58	88	32	178
	% v rámci sklonu k riskování	12,0 %	8,0 %	6,5 %	8,6 %
Celkem	Počet	483	1102	494	2079
	% v rámci sklonu k riskování	100 %	100 %	100 %	100 %

Chi-kvadrát je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = -0,204

Tabulka 6: Viktimizace revenge porn podle četnosti užívání sociálních médií

		Několikrát za hodinu	Jednou za hodinu	Několikrát za den	Několikrát za týden a méně	Celkem
není oběť RP	Počet	861	332	490	231	1914
	% v rámci užívání sociálních médií	88,9 %	93,3 %	92,3 %	97,1 %	91,4 %
oběť RP	Počet	107	24	41	7	179
	% v rámci užívání sociálních médií	11,1 %	6,7 %	7,7 %	2,9 %	8,6 %
Celkem	Počet	968	356	531	238	2093
	% v rámci užívání sociálních médií	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Chi-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = -0,263

Další proměnné, na které se podíváme pomocí kontingenčních tabulek, jsou trávení volného času, četnost jezení s rodinou a podpora od rodičů. Představíme si je postupně. Volný čas ve vztahu s viktimizací revenge porn ukazuje Tabulka 7. Z té můžeme vyčíst, že prevalence v jednotlivých kategoriích se liší a největší podíl obětí revenge porn je v kategorii malé skupiny a přátel. Chi-kvadrát je signifikantní, stejně jako velmi slabý koeficient Cramerovo V. V Tabulce 8 je zobrazená proměnná četnosti jezení s rodinou. Tabulka naznačuje, že ti, co jedí s rodinou s nízkou četností týdně nebo vůbec, se častěji stávají obětí revenge porn. Chi-kvadrát je signifikantní. Gamma je také signifikantní a ukazuje slabý záporný vztah. Poslední proměnnou v této hypotéze je podpora ze strany rodičů (Tabulka 9). Tabulka ukazuje, že jedinci s nižší emocionální podporou od rodičů se stávají častěji oběťmi revenge porn, než ti, kteří mají podpory dostatek. Chi-kvadrát test je signifikantní a také koeficient Gamma se ukazuje jako signifikantní se slabým pozitivním vztahem.

Tabulka 7: Viktimizace revenge porn podle trávení volného času

		Sám/sama	S rodinou	S malou skupinou přátel	S velkou skupinou přátel	Celkem
není oběť RP	Počet	507	422	609	378	1916
	% v rámci trávení volného času	91,8 %	94,2 %	88,5 %	92,6 %	91,4 %
oběť RP	Počet	45	26	79	30	180
	% v rámci trávení volného času	8,2 %	5,8 %	11,5 %	7,4 %	8,6 %
Celkem	Počet	552	448	688	408	2096
	% v rámci trávení volného času	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Chi-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Cramerovo V = 0,078

Tabulka 8: Viktimizace revenge porn podle četnosti stolování s rodinou

		Nikdy	Jednou týdně	2-3x za týden	4-6x za týden	Každý den	Celkem
není oběť RP	Počet	268	402	529	335	384	1918
	% v rámci stolování s rodinou	87,9 %	88,0 %	92,3 %	94,4 %	94,6 %	91,5 %
oběť RP	Počet	37	55	44	20	22	178
	% v rámci stolování s rodinou	12,1 %	12,0 %	7,7 %	5,6 %	5,4 %	8,5 %
Celkem	Počet	305	457	573	355	406	2096
	% v rámci stolování s rodinou	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Chi-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = -0,247

Tabulka 9: Viktimizace revenge porn podle podpory ze strany rodiny

		Vždy	Často	Někdy	Zřídka	Nikdy	Celkem
není oběť RP	Počet	616	584	372	228	91	1891
	% v rámci emocionální podpory	93,8 %	93,3 %	89,4 %	86,0 %	85,0 %	91,3 %
oběť RP	Počet	41	42	44	37	16	180
	% v rámci emocionální podpory	6,2 %	6,7 %	10,6 %	14,0 %	15,0 %	8,7 %
Celkem	Počet	657	626	416	265	107	2071
	% v rámci emocionální podpory	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Chi-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = 0,253

Další hypotéza se týká konfliktu mezi rodiči a rozvodu nebo odloučení rodičů. Jako první se podíváme na proměnnou konfliktu rodičů, která je zobrazena v Tabulce 10. Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05 a můžeme tedy říci, že mezi proměnnými je vztah. Podle hodnoty Phi 0,115 je vztah slabý. Více než 12 % jedinců, kteří zažili vážnou hádku mezi rodiči, a jen necelých 6 % jedinců, kteří nezažili vážnou hádku mezi rodiči, se stalo obětí revenge porn. Druhou proměnnou je rozvod nebo odloučení rodičů (Tabulka 11). Chí-kvadrát test je signifikantní a Phi 0,044 je velmi slabé. Stejně jako u hádek rodičů i zde, je vyšší prevalence u jedinců, kteří mají rozvedené rodiče než u těch nerozvedených/neodloučených. Rozdíl je však menší.

Tabulka 10: Viktimizace revenge porn podle konfliktu rodičů

		Ne	Ano	Celkem
není oběť RP	Počet	1161	746	1907
	% v rámci hádek rodičů	94,2 %	87,8 %	91,6 %
oběť RP	Počet	71	104	175
	% v rámci hádek rodičů	5,8 %	12,2 %	8,4 %
Celkem	Počet	1232	850	2082
	% v rámci hádek rodičů	100 %	100 %	100 %

Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Phi = 0,115

Tabulka 11: Viktimizace revenge porn podle rozvedení/odloučení rodičů

		Ne	Ano	Celkem
není oběť RP	Počet	1235	671	1906
	% v rámci rozvodu rodičů	92,5 %	89,9 %	91,6 %
oběť RP	Počet	100	75	175
	% v rámci rozvodu rodičů	7,5 %	10,1 %	8,4 %
Celkem	Počet	1335	746	2081
	% v rámci rozvodu rodičů	100 %	100 %	100 %

Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Phi = 0,044

Poslední hypotéza se týká náboženství. Proměnná ve vztahu k obětem revenge porn je zobrazena v Tabulce 12. Chí-kvadrát nevychází signifikantní, a tedy nemůžeme říci, že mezi proměnnými je vztah. Tabulka však naznačuje opačný trend, než bychom očekávali a než je formulován v hypotéze, tedy že vyšší prevalence je u jedinců vyznávající určité náboženství nebo hlásící se k náboženské skupině. Bude zajímavé sledovat, jak se proměnná projeví ve výsledcích vícerozměrné analýzy.

Tabulka 12: Viktimizace revenge porn podle náboženství

		Ne	Ano	Celkem
není oběť RP	Počet	1462	332	1794
	% v rámci náboženství	92,1 %	89,0 %	91,5 %
oběť RP	Počet	126	41	167
	% v rámci náboženství	7,9 %	11,0 %	8,5 %
Celkem	Počet	1588	373	1961
	% v rámci náboženství	100 %	100 %	100 %

Chí-kvadrát test není signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Phi = 0,043

Většina proměnných v kontingenčních tabulkách dosáhla statistické významnosti. Jediné proměnné, které nebyly signifikantní v souvislosti s revenge porn, jsou věk a náboženství. Je důležité si však uvědomit, že nesignifikantní vztah v bivariatní analýze neznamená, že ve vícerozměrné analýze nemůže nastat opačný výsledek a naopak.

6.2 Deskriptivní statistika a analýza vztahů výzkumu B

Představíme si nyní také Doplnkové šetření ISRD4, kterého se zúčastnilo 1650 jedinců, ale na základě pročištění dat budeme analyzovat datový soubor o velikosti 1594 jedinců. Odstraněny byly jedinci s chybnými, chybějícími nebo odlehlými hodnotami. Proměnné, s kterými budeme v tomto datovém souboru pracovat jsou věk, pohlaví, občasné riskování, četnost užívání sociálních médií, úroveň zajištění rodiny oproti ostatním a zkušenost s revenge porn. Všechny tyto proměnné jsou podrobně popsány v Tabulce 13.

Tabulka 13: Představení proměnných (B)

Otázky	Odpovědi	Četnost	Procenta	Platná procenta
Zveřejnil, sdílel nebo přeposlal někdo tvoji intimní fotku nebo video s tebou, které jsi nechtěl/a, aby ostatní viděli?	Ne	1382	86,7 %	87,2 %
	Ano	203	12,7 %	12,8 %
	Bez odpovědi	9	0,6 %	
Kolik je ti let?	16	231	14,5 %	14,5 %
	17	308	19,3 %	19,3 %
	18	252	15,8 %	15,8 %
	19	279	17,5 %	17,5 %
	20	255	16,0 %	16,0 %
	21	269	16,9 %	16,9 %
Jsi...	Muž	388	24,3 %	24,4 %
	Žena	1188	74,5 %	74,6 %
	Nebinární	16	1 %	1 %
	Bez odpovědi	2	0,1 %	
Do jaké míry souhlasíš nebo nesouhlasíš s následujícími výroky? – Rád/a občas testuji sám/sama sebe třeba nějakým trochu riskantním počinem	Rozhodně souhlasím	61	3,8 %	8,2 %
	Spíše souhlasím	224	14,1 %	30,2 %
	Ani souhlasím, ani nesouhlasím	158	9,9 %	21,3 %
	Spíše nesouhlasím	222	13,9 %	30,0 %
	Rozhodně nesouhlasím	76	4,8 %	10,3 %
	Bez odpovědi	853	53,5 %	
Do jaké míry souhlasíš nebo nesouhlasíš s následujícími výroky? – Někdy podstupuji riziko prostě proto, že mě to baví	Rozhodně souhlasím	59	3,7 %	8,0 %
	Spíše souhlasím	216	13,6 %	29,1 %
	Ani souhlasím, ani nesouhlasím	144	9,0 %	19,4 %
	Spíše nesouhlasím	200	12,5 %	27,0 %
	Rozhodně nesouhlasím	122	7,7 %	16,5 %
	Bez odpovědi	853	53,5 %	
Do jaké míry souhlasíš nebo nesouhlasíš s následujícími výroky? – Vzrušení a dobrodružství jsou pro mě důležitější než bezpečí	Rozhodně souhlasím	38	2,4 %	5,1 %
	Spíše souhlasím	105	6,6 %	14,2 %
	Ani souhlasím, ani nesouhlasím	192	12,0 %	25,9 %
	Spíše nesouhlasím	258	16,2 %	34,9 %
	Rozhodně nesouhlasím	147	9,2 %	19,9 %
	Bez odpovědi	854	53,6 %	
Jak často chodíš na internet, abys dělal/a následující věci? – Abych používal/a sociální sítě (TikTok,	Několikrát za hodinu	263	16,5 %	35,4 %
	Asi jednou za hodinu	135	8,5 %	18,2 %

Instagram, Snapchat, Facebook atd.)	Několikrát za den	292	18,3 %	39,4 %
	Několikrát týdně	35	2,2 %	4,7 %
	Zřídka	12	0,8 %	1,6 %
	Nikdy	5	0,3 %	0,7 %
	Bez odpovědi	852	53,5 %	
Jak dobře je na tom tvá rodina/domácnost ve srovnání s jinými rodinami/domácnostmi v Česku? Rodinou rozumíme osoby žijící ve tvé domácnosti.	Mnohem hůře	9	0,6 %	0,6 %
	Hůře	47	2,9 %	3,0 %
	O něco hůře	202	12,7 %	12,7 %
	Stejně	593	37,2 %	37,2 %
	O něco lépe	380	23,8 %	23,9 %
	Lépe	293	18,4 %	18,4 %
	Mnohem lépe	69	4,3 %	4,3 %
	Bez odpovědi	1	0,1 %	

Podíl obětí revenge porn je v souboru 12,8 % což je 203 jedinců. Zde je však třeba upozornit, že dataset B je výrazně vychýlený z hlediska pohlaví a pro zjištěné prevalence v dané populaci by bylo nutné použít vážení. V Tabulce 16 vidíme tři proměnné týkající se riskování. Z proměnných jsem vytvořila průměrový index, shodně jako u datasetu A. Cronbachovo alfa má hodnotu 0,803. Tato hodnota ukazuje na vysokou míru vnitřní konzistence a spolehlivosti nástroje.

V Tabulce 13 můžeme vidět, že možnost odpovědi u otázky týkající se pohlaví byla kromě muž/žena také *nebinární*. Kdyby byla tato kategorie více zastoupená, bylo by vhodné ji do analýzy zařadit na základě zjištění z teoretické části práce, z kterých vychází, že členové LGBTQ komunity jsou častěji obětí revenge porn. I v případě, kdy máme k dispozici pouze 16 respondentů, kteří se identifikují jako nebinární, jsme zaznamenali, že tři z nich se stali oběťmi revenge pornografie. V této práci ale budeme pracovat pouze s rozdělením na muže a ženy, i s ohledem na srovnatelnost s datasetem A. U proměnné ekonomického postavení rodiny jsem otočila škálu pro lepší interpretaci. Provedla jsem stejné úpravy proměnné času stráveném na sociálních médiích, jako u datasetu A.

Otázky v dotazníku ohledně proměnných času stráveném na sociálních médiích a míry riskování byly pokládány v rámci jednoho ze dvou modulů, které byly respondentům zobrazovány náhodně. To znamená, že na ně odpovídala zhruba polovina respondentů. Tato skutečnost se projeví samozřejmě také při vícerozměrné analýze prezentované v dalším oddílu, kdy bude možno analyzovat pouze polovinu původního souboru

Znovu se nyní přesuneme k bivariální analýze, ve formě kontingenčních tabulek. Tato analýza poskytne základní informace o vztahu závislé proměnné (stát se obětí revenge porn) a vybraných nezávislých proměnných, což nás nasměruje k dalšímu kroku analýzy, kterým je logistické regrese.

Jako první se znovu podíváme na proměnné pohlaví a věk. Pohlaví v kontingenční tabulce (Tabulka 14), jak už víme, je nerovnoměrně rozloženo, ale budeme interpretovat prevalenci na základě relativních četností, stejně jako u dalších proměnných. Skoro 15 % žen a 7 % mužů se stalo obětí revenge porn. V porovnání s datasetem A, jde o stejný podíl mužů, ale podíl žen se o 5 % zvýšil. Stále je tedy více ženských obětí revenge porn. Chí-kvadrát je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,005, nicméně Phi je nízké, jedná se tedy o slabý vztah. Druhá proměnná je věk a nachází se v Tabulce 15. Chí-kvadrát je signifikantní stejně jako koeficient Gamma, jejíž hodnota 0,157 ukazuje slabý kladný směr prevalence. To znamená, že je zde naznačena souvislost, že s vyšším věkem roste počet obětí revenge porn.

Tabulka 14: Viktimizace revenge porn podle pohlaví

		Muž	Žena	Celkem
není oběť RP	Počet	359	1008	1367
	% v rámci pohlaví	93,0 %	85,4 %	87,2 %
oběť RP	Počet	27	173	200
	% v rámci pohlaví	7,0 %	14,6 %	12,8 %
Celkem	Počet	386	1181	1567
	% v rámci pohlaví	100 %	100 %	100 %

Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Phi = 0,099

Tabulka 15: Viktimizace revenge porn podle věku

		16	17	18	19	20	21	Celkem
není oběť RP	Počet	210	285	204	241	215	227	1382
	% v rámci věku	91,3 %	92,8 %	81,6 %	87,0 %	85,0 %	84,7 %	87,2 %
oběť RP	Počet	20	22	46	36	38	41	203
	% v rámci věku	8,7 %	7,2 %	18,4 %	13,0 %	15,0 %	15,3 %	12,8 %
Celkem	Počet	230	307	250	277	253	268	1585
	% v rámci věku	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = 0,157

Druhá hypotéza se zabývá vnímáním ekonomického postavení vlastní rodiny oproti jiným rodinám. Tabulce 16, podle chí-kvadrát testu, mezi proměnnými revenge porn a ekonomickým postavením rodiny není vztah. I přesto je však v tabulce vidět, že je prevalence revenge porn častěji ve spojitosti s horším hodnocením postavení vlastní rodiny oproti jiným rodinám.

Tabulka 16: Viktimizace revenge porn podle ekonomického postavení rodiny

		Mnohem hůře	Hůře	Trochu hůře	Stejně	Trochu lépe	Lépe	Mnohem lépe	Celkem
není oběť RP	Počet	7	39	167	515	338	255	60	1381
	% v rámci pozice rodiny	77,8 %	83,0 %	82,7 %	87,3 %	89,2 %	87,9 %	89,6 %	87,2 %
oběť RP	Počet	2	8	35	75	41	35	7	203
	% v rámci pozice rodiny	22,2 %	17,0 %	17,3 %	12,7 %	10,8 %	12,1 %	10,4 %	12,8 %
Celkem	Počet	9	47	202	590	379	290	67	1584
	% v rámci pozice rodiny	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Chí-kvadrát test není signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = -0,114

Poslední hypotéza, kterou lze testovat na tomto datovém souboru hovoří o sklonu k riskování a četnosti užívání sociálních médií. První ze zmíněných proměnných (Tabulka 17) vychází signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05 a to znamená, že mezi proměnnými je vztah. Koeficient Gamma ukazuje slabý negativní vztah. To znamená že prevalence revenge porn stoupá s vyšším sklonem k riskování. Druhá sledovaná proměnná (Tabulka 18) zahrnující sociální média neprokázala statisticky významný vztah ani podle testu chí-kvadrát, ani podle Gamma koeficientu. I přes to je zde náznak slabého záporného směru prevalence, tedy že častější užívání sociálních médií vede k vyšší pravděpodobnosti viktimizace revenge porn.

Tabulka 17: Viktimizace revenge porn podle sklonu k riskování

		Vysoký sklon k riskování	Střední sklon k riskování	Nízký sklon k riskování	Celkem
není oběť RP	Počet	90	346	206	642
	% v rámci sklonu k riskování	80,4 %	86,5 %	91,2 %	87,0 %
oběť RP	Počet	22	54	20	96
	% v rámci sklonu k riskování	19,6 %	13,5 %	8,8 %	13,0 %
Celkem	Počet	112	400	226	738
	% v rámci sklonu k riskování	100 %	100 %	100 %	100 %

Chi-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = -0,263

Tabulka 18: Viktimizace revenge porn podle četnosti užívání sociálních médií

		Několikrát za hodinu	Jednou za hodinu	Několikrát za den	Několikrát za týden a méně	Celkem
není oběť RP	Počet	222	115	260	46	643
	% v rámci užívání sociálních médií	85,1 %	85,2 %	89,3 %	88,5 %	87,0 %
oběť RP	Počet	39	20	31	6	96
	% v rámci užívání sociálních médií	14,9 %	14,8 %	10,7 %	11,5 %	13,0 %
Celkem	Počet	261	135	291	52	739
	% v rámci užívání sociálních médií	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Chi-kvadrát test není signifikantní na hladině významnosti alfa 0,05; Gamma = -0,130

Proměnné věku, pohlaví a sklonu k riskování se ukázali v kontingenčních tabulkách ve vztahu k revege porn jako statisticky významné. Naopak proměnné ekonomické postavení rodiny a času na sociálních médiích se ukázali jako signifikantní. V porovnání s datovým souborem A se liší proměnná všechny společné proměnné kromě pohlaví, které vyšlo jako statisticky významné u obou souborů. Bude zajímavé pozorovat, jaké výsledky přinese následná vícerozměrná analýza.

Po shrnutí deskriptivní statistiky a identifikaci potenciálních vztahů mezi proměnnými pomocí kontingenčních tabulek jsme připraveni přejít k dalšímu kroku analýzy, tedy k vícerozměrné analýze s využitím logistické regrese. Regrese nám umožní podrobněji zkoumat vztahy mezi proměnnými a ověřit, zda asociace, které byly naznačeny v kontingenčních tabulkách, mají statisticky signifikantní vztah k revenge porn i v případě, kdy kontrolujeme vliv dalších faktorů.

7 Interpretace výsledků

V této kapitole budu prezentovat a interpretovat výsledky analýzy dat pomocí logistické regrese provedené na datovém souboru A i B. Závislou proměnnou je otázka, zda se respondenti někdy stali obětí revenge porn. Proměnné, které budeme používat jsme si v předchozích kapitolách podrobně představili a případně upravili. Předpoklady binární logistické regrese byly ověřeny. Multikolinearita nepředstavuje problém (nejvyšší hodnota VIF souboru A je 1,3 a souboru B 1,1). Základní model logistické regrese (model 1A a model 1B) obsahuje pouze proměnné, které jsou stejné v obou datových souborech. Model 2A je obohacen o další proměnné jako je podpora od rodičů, hádky rodičů, trávení volného času a další, které v modelu souboru B nejsou přítomny, a proto je proveden pouze u souboru A. Nejdříve se podíváme na výsledky logistické regrese souboru A.

Model 1A logistické regrese (Tabulka 19) je na základě chí-kvadrát testu signifikantní, nicméně má hodnotu Nagelkerkova R^2 pouze 0,048, model je tak velmi slabý a nevysvětluje dobře závislou proměnnou skrze nezávislé proměnné. Pohlaví a věk nemají v modelu signifikantní vliv. Proměnná ekonomického postavení rodiny vychází signifikantní. Ekonomické postavení rodiny ukazuje, že s každým posunem na škále směrem k horšímu hodnocení postavení stoupá šance stát se obětí revenge porn o 21 %. Proměnná času stráveném na sociálních médiích má v regresním modelu signifikantní záporný koeficient ($b=-0,25$), což značí, že s klesajícím časem na sociálních sítích klesá šance viktimizace revenge porn. Konkrétně s každým posunem na škále směrem k nižší frekvenci času na sociálních médiích klesá šance viktimizace o 22 %. Poslední proměnnou v tomto modelu je sklon k riskování, u nějž se také prokazuje signifikantní efekt. Jedinci, kteří mají větší sklon k riskování, mají vyšší šanci stát se obětí revenge porn než ti, kteří mají k riskování sklon menší.

Tabulka 19: Logistická regrese – Model 1 A

	B	Standardní chyba	Sig.	Poměr šancí	95% interval spolehlivosti pro poměr šancí	
					Spodní	Horní
Věk	0,103	0,063	0,104	1,108	0,979	1,254
Pohlaví	0,31	0,177	0,081	1,363	0,963	1,93
Ekonomické postavení rodiny	0,191	0,079	0,015	1,211	1,038	1,412
Čas na sociálních médiích	-0,248	0,088	0,005	0,78	0,657	0,927
Sklon k riskování	-0,299	0,083	<0,001	0,742	0,63	0,873
Konstanta	-3,270	1,052	0,002	0,38		

N = 2126, Nagelkerke $R^2 = 0,047$, Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,005

Kódování: Pohlaví (0=muž, 1=žena)

Zkusím tedy do Modelu 2A přidat další proměnné, které odpovídají stanoveným hypotézám a mohou nám pomoci revenge porn lépe vysvětlit. Hodnota Nagelkerkova R^2 je vyšší a dosahuje hodnoty 0,087. To znamená, že nezávislé proměnné lépe vysvětlují závislou proměnnou, i přes to jde stále o nízkou hodnotu. Tabulka 20 nám ukazuje výsledky Modelu 2A. Pohlaví a věk jsou znovu nesignifikantní. Mezi další proměnné, které jsou nesignifikantní, můžeme zařadit ekonomické postavení rodiny, četnost stolování s rodinou, rozvedené/odloučené rodiče a trávení volného času. Proměnná času stráveného na sociálních médiích má v modelu signifikantní záporný koeficient ($b=0,21$), takže s klesajícím časem na sociálních médiích klesá šance viktimizace revenge porn. S každým posunem na škále směrem k nižší frekvenci času na sociálních médiích klesá šance viktimizace o 19 %. Podobný výsledek přináší i proměnná sklonu k riskování, kde můžeme říci, že s každým posunem na škále směrem k nižšímu sklonu k riskování klesá šance viktimizace o 18 %. Tedy s klesajícím sklonem k riskování klesá šance viktimizace revenge porn. Překvapivý výsledek nám přináší proměnná náboženství, která ukazuje, že ti, kteří vyznávají určité náboženství mají o 59% vyšší šanci stát se obětí revenge porn než ti, kteří se k žádnému náboženství nebo náboženské skupině nehlásí. Tento výsledek je signifikantní a také opačný, než bylo předpokládáno. Proměnná emocionální podpory je signifikantní. Můžeme říci, že s každým posunem na škále směrem k nižší podpoře roste šance viktimizace o 20 %. Ještě lépe je na tom proměnná týkající se konfliktů rodičů. Šance jedinců, kteří zažili vážnou hádku mezi rodiči, stát se obětí revenge porn je oproti těm, kteří hádku nezažili o 51 % vyšší.

Tabulka 20: Logistická regrese – Model 2A

	B	Standardní chyba	Sig.	Poměr šancí	95% interval spolehlivosti pro poměr šancí	
					Spodní	Horní
Věk	0,074	0,066	0,261	1,077	0,946	1,226
Pohlaví	0,196	0,183	0,283	1,217	0,85	1,741
Ekonomické postavení rodiny	0,042	0,084	0,613	1,043	0,885	1,230
Čas na sociálních médiích	-0,206	0,091	0,023	0,814	0,681	0,972
Sklon k riskování	-0,193	0,088	0,027	0,824	0,694	0,979
Náboženství	0,46	0,204	0,024	1,585	1,062	2,365
Emocionální podpora	0,182	0,077	0,019	1,199	1,031	1,395
Hádky rodičů	0,411	0,192	0,032	1,508	1,036	2,196
Rozvedení/odloučení rodiče	-0,019	0,186	0,92	0,982	0,682	1,413
Společné stolování	-0,143	0,073	0,051	0,867	0,75	1,001
Volný čas			0,089			
Volný čas – s rodinou	0,161	0,275	0,558	1,175	0,685	2,016
Volný čas – malá skupiny	0,221	0,324	0,494	1,247	0,662	2,352
Volný čas – velká skupiny	0,548	0,248	0,027	1,731	1,064	2,815
Konstanta	-3,436	1,161	0,003	0,032		

N = 2126, Nagelkerke $R^2 = 0,099$, Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,005

Kódování: Pohlaví (0=muž, 1=žena), Náboženství (0=žádné, 1=jakékoli), Konflikt rodičů (0=ne, 1=ano),

Rozvedení/odloučení rodiče (0=ne, 1=ano)

Nyní se přesuneme k modelu souboru B (Tabulka 21). Použité proměnné byly představeny v předešlých kapitolách. Všechny proměnné použité v této analýze jsou použité také v analýze souboru A (Model 1A). Kvůli zhruba polovičnímu počtu odpovědí u proměnných času stráveném na sociálních médiích a sklonu k riskování nám do analýzy vstupuje pouze 730 respondentů.

Hodnota Nagelkerkova R^2 našeho modelu je 0,061. Tato hodnota je velmi nízká, podobně jako u Modelu 1A. Ukazuje, že viktimizace revenge porn je vysvětlena nezávislými proměnnými pouze z malé části. Věk je i v tomto Modelu 1B nesignifikantní. Pohlaví je v Modelu 1B, na rozdíl od Modelu 1A, signifikantní a ukazuje, že ženy mají o 88 % vyšší šanci stát se obětí revenge porn než muži. Sklon k riskování ukazuje, že s každým posunem na škále směrem k nižšímu sklonu k riskování klesá šance viktimizace o 32 %. Tedy s klesajícím sklonem k riskování klesá šance viktimizace revenge porn. Tento výsledek je signifikantní. To ale nemůžeme říci o proměnné času stráveném na sociálních sítích, kde se signifikantní efekt – na

rozdíl od Modelu 1A – neproказuje. Proměnná ekonomického postavení rodiny vychází signifikantní. Ekonomické postavení rodiny ukazuje, že s každým posunem na škále směrem k horšímu hodnocení postavení stoupá šance stát se obětí revenge porn o 31 %.

Tabulka 21: Logistická regrese – Model 1B

	B	Standardní chyba	Sig.	Poměr šancí	95% interval spolehlivosti pro poměr šancí	
					Spodní	Horní
Věk	0,081	0,068	0,231	1,085	0,95	1,238
Pohlaví	0,633	0,309	0,041	1,883	1,027	3,452
Sklon k riskování	-0,39	0,119	0,001	0,677	0,536	0,856
Čas na sociálních médiích	-0,118	0,117	0,315	0,889	0,706	1,119
Ekonomické postavení rodiny	0,268	0,098	0,006	1,308	1,079	1,585
Konstanta	-2,179	0,576	0,000	0,113		

N = 1594, Nagelkerke $R^2 = 0,061$, Chí-kvadrát test je signifikantní na hladině významnosti alfa 0,005

Kódování: Pohlaví (0=muž, 1=žena)

Pokud se podíváme na porovnání Modelu 1A a Modelu 1B, rozdíl najdeme u proměnné pohlaví a času stráveném na sociálních médiích. Pohlaví je v Modelu 1A nesignifikantní a čas strávený na sociálních médiích signifikantní. U Modelu 1B je tomu přesně naopak. Ostatní proměnné jsou v obou souborech stejné. Věk nevyšel signifikantní ani v jednom z modelů. Oproti tomu sklon k riskování a ekonomické postavení rodiny signifikantní vyšlo.

7.1 Vyhodnocení hypotéz

Tato kapitola se zaměřuje na vyhodnocení vlivu jednotlivých faktorů na zkoumaný jev revenge porn prostřednictvím logistické regrese, na základě analýzy dat z obou datových souborů (A, B). Dále se přistupuje k potvrzení či vyvrácení formulovaných hypotéz. Veškeré informace vychází z výstupů obou datových souborů (A i B) prezentovaných v tabulkách 19 až 21. Postupovat budeme postupně podle formulovaných hypotéz.

Hypotéza 1: Vyšší pravděpodobnost stát se obětí revenge pornografie mají dívky nežli chlupci a starší děti oproti mladším.

Tato hypotéza se týká věku a pohlaví. Podíváme se nejdříve na část hypotézy týkající se věku. V teoretické části práce jsme zjistili, že častěji jsou oběťmi revenge porn mladí dospělí ve věku 18-21 let (Paradiso, Rollè & Trombetta, 2023). Nicméně v obou našich souborech a všech modelech vyšel v logistické regresi věk nesignifikantní. V souboru B v bivarietní analýze věk signifikantní byl, ale šlo o velmi slabý vztah. Tento výsledek naznačuje, že vliv věku na revenge porn je v souboru B možná mediován přes další proměnné v modelu, tedy že věk ovlivňují jiné faktory, které následně ovlivňují viktimizaci revenge porn. Důvodem absence signifikantního efektu věku však může být hranice věku, omezená pouze na mladší jedince. Je možné, že u starších jedinců by byl stoupající pozitivní směr stále pomalejší. I když se hypotéza neprokázala, poskytla analýza významné poznatky, že se s fenoménem revenge porn setkávají i velmi mladí jedinci v poměrně vysoké míře.

U pohlaví se dostaneme k podobně zajímavému výsledku. V souboru A v bivarietní analýze v kontingenčních tabulkách byl vztah signifikantní ale v logistické regresi v obou modelech nesignifikantní. V modelu souboru B vyšlo pohlaví signifikantní. Potvrdit hypotézu týkající se pohlaví bychom mohli pouze u souboru B. I přes to, ve všech modelech je naznačena vyšší pravděpodobnosti stát se obětí revenge porn pro ženy. Každopádně jde o zajímavý výsledek, protože na základě teoretické rešerše můžeme říci, že pohlaví je vnímáno jako jeden z nejnápadnějších faktorů revenge porn. Tento výrok nemůžeme potvrdit na základě analýzy na českých datech na rozdíl od výsledků některých výzkumníků, jako například Eaton, Jacobs a Ruvalcaba (2017), kteří zmiňují, že okolo 63 % obětí sdílení intimních materiálů jsou ženy, nebo Paydas (2022), který hovoří až o 96 % žen.

Hypotéza 2: Jedinci z ekonomicky slabších rodin budou více náchylní k riziku stát se obětí revenge pornografie.

Nyní se podíváme na hypotézu, která hovoří o ekonomickém postavení rodiny. Výsledek modelů logistické regrese ukázal, že v souboru B a prvním modelu souboru A, tedy v totožných modelech, co se týče proměnných, vyšla proměnná signifikantní. Tento vztah je v souladu s naší hypotézou, která předpokládala vyšší pravděpodobnost výskytu revenge pornografie u ekonomicky slabších rodin. Pro tento zúžený model bychom tedy mohli potvrdit stanovenou hypotézu. To je v souladu s výsledky výzkumu Data and Society (2016), který se zaměřoval na identifikaci potenciálních faktorů pravděpodobnosti stát se obětí revenge porn nebo výzkumem kyberkriminality (Oksanen & Keipi, 2013). Nicméně u druhého rozšířeného modelu (souboru

A) ekonomické postavení rodiny nemá již signifikantní efekt. Nicméně i tento model naznačuje správný směr jako formulace hypotézy, tedy že jedinci z ekonomicky slabších rodin jsou více náchylní k riziku stát se obětí revenge pornografie. V rozšířeném modelu (Model A2) tedy nemůžeme potvrdit naši hypotézu.

Hypotéza 3: Osoby, které vykazují vyšší tendenci k riskování a které tráví více času na sociálních médiích, budou pravděpodobněji obětmi revenge pornografie.

Další hypotéza se týká četnosti užívání sociálních médií a sklonu k riskování. Nejdříve se podíváme na proměnnou týkající se četnosti užívání sociálních médií. Tato proměnná vyšla signifikantní v obou modelech souboru A a nesignifikantní v souboru B. Stejně výsledky jsme mohli vidět i v bivariétní analýze v kontingenčních tabulkách. Tvrzení, že častější užívání sociálních médií se pojí s vyšší šancí stát se obětí revenge porn můžeme potvrdit pouze u souboru A. Soubor B naznačuje, že jedinci, kteří tráví více času na sociálních médiích mají vyšší šanci stát se obětí revenge porn, ale výsledek je nesignifikantní. Důvodem může být menší velikost analyzovaného souboru.

Sklon k riskování je jedinou proměnnou v logistické regresi, která vyšla signifikantní ve všech modelech. Zde můžeme tedy s jistotou říci, že osoby, které mají větší sklon k riskování, se stávají častěji obětmi revenge porn. Potvrzujeme tak část stanovené hypotézy.

Hypotéza 4: Méně času stráveného s rodinou, nižší četnost společného stravování a nedostatek rodinné podpory bude spojeno s vyšší pravděpodobností stát se obětí revenge pornografie.

Tato hypotéza se týká tří proměnných, které si postupně rozebereme. Tyto proměnné byly použity pouze v druhém modelu souboru A. Jako první se podíváme na proměnnou, která zkoumá, s kým respondenti tráví volný čas. V logistické regresi vyšel signifikantní výsledek pouze u jedné kategorie, a to trávení většinu volného času ve větší skupině přátel oproti trávení času o samotě, celkově však byla proměnná nesignifikantní.

Jako další se podíváme na proměnnou četnosti společného stravování v týdnu. V kontingenčních tabulkách v bivarietní analýze byla proměnná signifikantní, ale v modelu logistické regrese signifikantní nevyšla, i když byl výsledek velmi blízký hranici významnosti. Tuto část hypotézy tedy potvrdit nemůžeme i přes správný směr vztahu závislé a nezávislé proměnné.

Poslední proměnná v této hypotéze je podpora ze strany rodiny. U té můžeme, na základě signifikantních výsledků logistické regrese, říci, že u jedinců s nízkou nebo nedostatečnou emocionální podporou ze strany rodičů se pojí vyšší šance stát se obětí revenge porn. Tuto část hypotézy tak můžeme potvrdit. Zároveň nám tento výsledek ukazuje důležitost podpory dětí ze strany rodičů a ukazuje, že nezáleží jen na charakteristikách dané osoby, ale také okolních vlivech.

Hypotéza 5: Nepříznivé vztahy mezi rodiči jako je rozvod nebo hádky mezi rodiči budou pravděpodobněji spojeny s rizikem stát se obětí revenge pornografie.

Další hypotéza se zaměřuje na rozvedené/odloučené rodiče a hádky mezi rodiči. Nejdříve se podíváme na rozvedené/odloučené rodiče. U této proměnné byl výsledek logistické regrese nesignifikantní i přes signifikantní výsledek v bivarietní analýze. Vliv rozvedených nebo odloučených rodičů na pravděpodobnost stát se obětí revenge porn nebyl prokázán. Důvodem může být nedostatečná velikost vzorku.

Druhá část hypotézy se týká konfliktů mezi rodiči. Tato proměnná vyšla v analýze logistické regrese signifikantní. Můžeme tedy tuto část hypotézy potvrdit a říci, že konflikty mezi rodiči souvisí s pravděpodobností stát se obětí revenge porn. Děti vystavené hádkám rodičů mají tedy vyšší šanci stát se obětí. To znovu ukazuje důležitost rodiny a vlivů, kterým je dítě vystaveno.

Hypotéza 6: Jedinci vyznávající jakýkoliv druh náboženství budou méně pravděpodobně obětí revenge porn.

Poslední hypotéza se týká náboženství. Výsledek logistické regrese ukazuje, že jedinci vyznávající určité náboženství mají o něco větší pravděpodobnost stát se obětí revenge porn než lidé, nevyznávající náboženství. Tento výsledek je signifikantní a zároveň překvapivý.

Hypotézu že, jedinci vyznávající jakýkoliv druh náboženství budou méně pravděpodobně obětí revenge porn, tedy zamítáme na základě opačného zjištění. Důvodem může být například tlak ze strany náboženské komunity ohledně morálních standardů a sexuality, a to může vést ke skrytým sexuálním aktivitám. Dalším důvodem může být nedostatečné vzdělání v oblasti sexuality kvůli tabuizovaným tématům nebo nedostatek komunikace těchto témat v nábožensky založených rodinách.

8 Závěr a diskuse

V diplomové práci jsem se zaměřila na téma sdílení intimních fotografií bez souhlasu dotyčného a faktory, které mohou mít vliv na pravděpodobnost stát se obětí tohoto činu. Nejdříve jsem provedla průzkum dostupné literatury na základě studií a článků na téma revenge porn. Na základě této teoretické analýzy jsem vypracovala první část práce, ve které jsem se zaměřila na vymezení pojmu revenge porn, jeho související pojmy. Dále jsem rozebírala teoretické pojmy spojené s viktimizací a viktimogenními faktory. Poskytla jsem shrnutí v oblasti rozšíření fenoménu ve světě a zároveň představila výsledky rešerše výzkumů zaměřujících se na charakteristiku obětí trestných činů a jejich možné spojitosti. V praktické části práce jsem podrobněji představila cíle výzkumu a formulovala hypotézy, které byly následně zkoumány a ověřovány pomocí dat *International Self-Report Delinquency Study* (ISR4) (v práci označována písmenem A) provedeném na školách v Praze a Plzni a doplňkového šetření k ISR4 (v práci označováno písmenem B), které bylo provedené skrze Český národní panel na internetu. Použití dvou souborů dat mělo za účel rozšíření věkového spektra o starší jedince kolem věku 21 let, zároveň mělo umožnit porovnání výsledků mezi jednotlivými soubory a přispět tak k vyšší kvalitě celkového výzkumu. Hypotézy, byly formulovány na základě teoretické rešerše a dat, z kterých byly vybrány specifické testované proměnné. Na základě mého odborného posouzení jsem spojila do jednotlivých hypotéz více proměnných, které spolu souvisely na základě podobných oblastí zájmu a výzkumu. Přes deskriptivní statistiku a bivariatní analýzu jsem postupovala k binární logistické regresi obou souborů dat a následnému porovnání a interpretaci výsledků.

Zjišťována byla pravděpodobnost stát se obětí činu revenge porn v souvislosti s vybranými faktory. Výsledky logistické regrese souboru A i B byly podle hypotéz interpretovány. Ukázaly, že většina hypotéz byla alespoň částečně potvrzena. Tento výsledek je důsledkem formulace hypotéz, které zahrnovaly více nezávislých proměnných. Některé proměnné podpořily hypotézu (například sklon k riskování nebo emocionální podpora od rodičů), zatímco jiné ne (například věk nebo rozvod rodičů), což naznačuje složitější vztah mezi faktory a závislou proměnnou nebo ukazuje, že mezi proměnnými není žádný vztah. Zároveň některé vztahy byly prokázány v obou souborech a některé jen v jednom. Důvodem rozdílných výsledků, může být jiný počet respondentů v celkovém souboru, rozdílný věkový průměr respondentů, nerovnoměrné rozložení pohlaví, ale také může jít o geografický faktor. Zatímco u souboru A

byla data sbírána na školách v Praze a Plzni, u souboru B byla data sbírána na celém území České republiky. Výsledky se mohou v různých regionech a částech a České republiky lišit.

Ukázalo se, že jedinci, kteří mají vyšší sklon k riskování mají větší pravděpodobnost stát se obětí revenge pornografie. Dále bylo na základě analýzy zjištěno, že vyšší pravděpodobnost stát se obětí revenge porn mají jedinci, kteří dostávají nízkou nebo žádnou emocionální podporu od rodičů a jejichž rodiče se hádají. Ve dvou ze tří modelů se ukázalo, že vyšší pravděpodobnost stát se obětí fenoménu mají také jedinci, kteří tráví více času na sociálních médiích. To stejné můžeme říci o ekonomickém postavení rodiny. Bylo zjištěno, že vnímané ekonomické postavení vlastní rodiny jako horší oproti ostatním rodinám, zvyšuje pravděpodobnost stát se obětí revenge porn. Tvzení, že ženy mají vyšší šanci být oběťmi revenge porn bylo prokázáno pouze jedním modelem. Proměnné, u kterých nabyl prokázán vliv na revenge porn ani v jednom z modelů jsou věk, rozvedení/odloučení rodiče, četnost stolování s rodinou a typ trávení volného času. Překvapivým a zároveň posledním výsledkem bylo, že lidé, kteří vyznávají nějaký druh náboženství, mají vyšší šanci být obětí fenoménu než ti, kteří žádné náboženství nevyznávají. Hypotéza byla formulována opačným způsobem. Náboženství a náboženské skupiny často zdůrazňují morální hodnoty a zdrženlivost v sexuálních záležitostech. Proto by se mohlo očekávat, že členové těchto společenství budou mít nižší pravděpodobnost být oběťmi revenge porn.

Důvodů, proč nebyl zjištěn vliv některých faktorů na revenge porn, může být více. Může jít o absenci či nízkou sílu vlivu faktoru na závislou proměnnou, nedostatečnou velikost vzorku pro prokázání efektu a problematická mohla být také zvolená úprava použitých proměnných. Proměnná věku může ovlivňovat míru celoživotní prevalence revenge pornografie, protože není jasné, kdy se mohl starší jedinec stát obětí tohoto jevu, zda to bylo v jeho současném věku nebo v minulosti, kdy byl mladší. Je přirozené očekávat, že starší jedinci budou mít častější celoživotní zkušenost s revenge porn než mladší, což by mohlo ovlivnit nesignifikantní výsledky analýzy. Starší jedinci mají větší pravděpodobnost, že zažili různé události a situace v průběhu svého života, včetně možného vystavení se revenge pornografii, naopak mladší lidé mohou mít menší životní zkušenosti. Zaměření na kratší časové období, například roční prevalenci, by pro analýzu bylo vhodnější, nicméně v analyzovaných datasetech by bylo problematické kvůli omezené velikosti souborů a nízké prevalenci tohoto jevu.

V porovnání s předchozími výzkumy tato práce představuje přínos, neboť byly zjištěny faktory, které mají souvislost s pravděpodobností stát se obětí revenge porn. I když byl význam pohlaví statisticky podložený pouze jedním modelem, výsledky jiných výzkumů ukazují, že pohlaví hraje silnou roli jako prediktor. To je v souladu s tvrzením Hentinga, který říká, že se ženy pomohou stát snáze obětí trestného činu (Sanchez a kol., 2019). Naopak, zjištění, že jedinci, kteří vyznávají náboženství, mají vyšší pravděpodobnost stát se obětí revenge porn než ti, kteří žádné náboženství nevyznávají, představuje nový a zajímavý poznatek, který by bylo vhodné dále analyzovat. Významným poznatkem je také vliv rodinného prostředí na fenomén revenge porn. Rodinná podpora může sloužit jako ochranný faktor, zatímco konflikty mezi rodiči mohou představovat rizikový faktor. Tato práce tak nabízí nové směry pro další výzkum a podněcuje k další diskusi o této problematice. Výsledky diplomové práce podporují výzkumný cíl a přispívají k porozumění fenoménu revenge porn. Zároveň ukazují, že je revenge porn rozšířeným jevem a jeho výskyt pravděpodobně poroste. To můžeme soudit i na základě výroku Dicksona (2016), který říká, že rostoucí trend nových forem sexuálního násilí je následkem rychlého vývoje médií a umělé inteligence. A právě umělá inteligence a digitální technologie se stále rychleji vyvíjejí a zlepšují (Chadha a kol., 2021). Tento rostoucí trend poukazuje na naléhavost a důležitost tématu, a to zejména v kontextu dnešního světa digitálních médií. Je nezbytné věnovat pozornost tomuto jevu a aktivně pracovat na jeho prevenci. Další výzkumy jsou nezbytné k lepšímu porozumění jevu a vyvinutí účinných strategií pro ochranu potenciálních obětí.

Další zkoumání může mít mnoho variant. Například je možné provést další výzkumy, které zahrnují další faktory, které by mohly být spojeny s jevem revenge porn. Modely testované v této práci byly pouze slabé, což naznačuje, že zvolené faktory nedokázaly adekvátně vysvětlit revenge porn. Možností je také zvážit získání většího vzorku respondentů nebo provést specifický výzkum zaměřený pouze na oběti tohoto fenoménu. Jedním z navazujících výzkumů může být výzkum zaměřený na identifikaci motivů spojených s posíláním intimních materiálů a jejich vztah k identifikovaným aspektům, které to ovlivňují. Například zda se liší motivace u dětí, které mají rozhádané rodiče, oproti ostatním dětem, které nemají rozhádané rodiče. V tomto případě by mohlo jít například o snahu získání pozornosti. Takový výzkum by mohl ještě více pomoci porozumění oběti a jejímu jednání a zároveň případným opatřením nebo prevencí. Další možností je také provést výzkum zaměřený na LGBT+ komunitu. Na základě zjištění z bivariatní analýzy této práce můžeme vidět náznak, že nebinární jedinci jsou často oběťmi revenge porn, Tento výzkum by mohl poskytnout hlubší porozumění tomu, jak se tento

fenomén týká specifických ohrožených skupin, jeho rozšíření v těchto skupinách a jakým způsobem lze posílit prevenci a podporu v rámci těchto skupin.

Přestože tato studie poskytuje důležité poznatky o fenoménu revenge pornografie, je důležité si uvědomit některá omezení a limity, které mohou ovlivnit interpretaci výsledků. Jako omezení této studie lze považovat nerovnoměrné zastoupení mužů a žen v souboru B. Dále ve výzkumu B nebyly k dispozici všechny proměnné použité v analýze souboru A. V rámci limitací je důležité si připomenout problém spojený s celoživotní prevalencí revenge porn. Tento problém zahrnuje i potenciální omezení v určení kauzality. Existuje možnost, že některé faktory, které se jeví jako spojené s viktimizací, mohou být ve skutečnosti jejím důsledkem nebo se mohou projevit až v pozdější fázi. Je tedy nutné brát v úvahu možnost, že některé vztahy mezi proměnnými mohou být méně jednoznačné, než se může zdát.

Na základě výsledků je vhodné také říci, že kvalita rodinného prostředí souvisí s rizikem viktimizace. Rodiče by proto měli aktivně komunikovat se svými dětmi o rizicích spojených s digitálními technologiemi a sociálními sítěmi, včetně nebezpečí revenge porn. Podstatná je také vzájemná důvěra, což zmiňují i Eckertová a Dočkal (2013), kteří se ve své knize věnují bezpečnosti dětí na internetu. Důležitost podpory od rodičů nebo rodiny celkově by měla být zdůrazněna, protože práce naznačuje, že pozitivní rodinné prostředí může snížit riziko stát se obětí revenge porn. Rodiče by měli být informováni o důsledcích a rizicích spojených s tímto fenoménem a měli by mít informace, jak efektivně komunikovat se svými dětmi o této problematice.

Na základě zjištění v teoretické i praktické části práce lze konstatovat, že fenomén revenge porn je rozšířeným celospolečenským problémem. Zároveň souvisí s některými faktory, které byly potvrzeny na základě provedené analýzy, a dalšími identifikovanými v předchozím výzkumu, například výzkumem provedeným společností Data and Society (2016), analýzou několika studií autory Paradisem, Rollèem a Trombettem (2023), nebo výzkumem provedeným na portugalských ženách autory Murça, Cunha a Almeida (2023). I přes předpoklad, že počet případů revenge porn poroste v důsledku vývoje moderních technologií, závěry této práce mohou sloužit jako základ pro rozvoj intervencí a preventivních opatření zaměřených na snížení četnosti případů revenge porn a ochranu potenciálních obětí.

9 Seznam literatury

Aiken, M., Davidson, J., & Amann, P. (2016). Youth pathways into cybercrime. Retrieved 20.2.2024 from: <https://tobias-lib.ub.uni-tuebingen.de/xmlui/bitstream/handle/10900/87701/pathways-white-paper.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

BakiBillah, A. H., Chowdhury, A. A., & Hamid, S. A. (2022). Factors influencing sexual and reproductive health-related misuse of digital media in Bangladesh. Research Square (Research Square). <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-2124303/v2>

Bates, S. L. (2016). Revenge porn and mental health. *Feminist Criminology*, 12(1), 22–42. Retrieved 25.2.2024 from: <https://doi.org/10.1177/1557085116654565>

Brabencová, N. (2022). Sexting pohledem studentů středních škol na Semilsku. Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, Ústav sociálních studií. Získáno 12.3.2024 z: <https://theses.cz/id/s4sph9/STAG95973.pdf>

Cardona, M. (2021). Types of Cybercrime. Mimecast. Retrieved 18.2.2024 from: <https://www.mimecast.com/blog/types-of-cybercrime/>

CCRI. (2013). CCRI's 2013 Nonconsensual Pornography (NCP) Research Results. Retrieved 8.3.2024 from: <https://www.cybercivilrights.org/wp-content/uploads/2016/11/NCP-2013-Study-Research-Results-1.pdf>

Citron, D. & Franks, M. A. (2014). Criminalizing Revenge Porn. Retrieved 14.1.2024 from: https://repository.law.miami.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1059&context=fac_articles

Černá, A. & kol. (2013). *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Praha: Grada.

Čírtková, L. (2006). *Policejní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk.

Data and Society (2016). Nonconsensual image sharing: One in 25 Americans has been the victim of revenge porn. Retrieved 5.1.2024 from:

https://datasociety.net/pubs/oh/Nonconsensual_Image_Sharing_2016.pdf

Dickson, A. (2016). "Revenge Porn": a victim focused response. UniSA Student Law Review, 2. Retrieved 25.2.2024 from: <https://doi.org/10.21913/uslrunisaslr.v2i0.1357>

Dolman, M. (2016). A comprehensive look at cyber bullying, sexting & revenge porn in law. Dolman Law Group. Retrieved 6.3.2024 from: <https://www.dolmanlaw.com/blog/a-comprehensive-look-at-cyber-bullying-sexting-revenge-porn-in-law/>

Dvořáková, M. (2018). Právo na informační sebeurčení a nedovolené šíření sexuálních záznamů. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. Katedra ústavního práva a politologie. Diplomová práce. Získáno 27.2.2024 z:

https://is.muni.cz/th/t361z/IS_Pravo_na_informacni_sebeurceni_a_nedovolene_sireni_sexualnich_zaznamu.pdf

Dvorakova, M. (2021). Sexting and Revenge Pornography. Legislative and Social Dimensions of a Modern Digital Phenomenon. Retrieved 15.2.2024 from:

<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/mujlt15&div=9&id=&page=>

Eaton, A. A., Jacobs, H., Ruvalcaba, Y. (2017). Nationwide Online Study of Nonconsensual Porn Victimization and Perpetration. A Summary Report. Cyber Civil Rights Initiative.

Retrieved 4.2.2024 from: <https://www.cybercivilrights.org/wp-content/uploads/2017/06/CCRI-2017-Research-Report.pdf>

Eckertová, L. & Dočekal, D. (2013). Bezpečnost dětí na internetu. Rádce zodpovědného rodiče. Brno: Computer Press.

Gassó, A. M. a kol. (2019). Sexting, Mental Health, and Victimization Among Adolescents: A Literature Review. Retrieved 23.3.2024 from:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6650829/>

Henry, N., & Powell, A. (2014). Beyond the 'sext': Technology-facilitated sexual violence and harassment against adult women. *Australian & New Zealand Journal of Criminology*, 48(1), 104–118. Retrieved 15.2.2024 from: <https://doi.org/10.1177/0004865814524218>

Chadha, A. et al. (2021). Deepfake: an overview. In *Proceedings of Second International Conference on Computing, Communications, and Cyber-Security* (pp. 557-566). Springer Singapore. Retrieved 28.2.2024 from: <https://www.springerprofessional.de/en/deepfake-an-overview/19192096>

Christopherson, K. M. (2007). The positive and negative implications of anonymity in Internet social interactions: “On the Internet, Nobody Knows You’re a Dog.” *Computers in Human Behavior*, 23(6), 3038–3056. Retrieved 12.4.2024 from: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2006.09.001>

International Self-Report Delinquency Study (ISRSD). (2024, January 31). Retrieved 27.3.2024. from: <https://isrdstudy.org/>

Kabir, A. (2015). *Theories and Perspectives of Victimology*. University of Dhaka, Bangladesh Department Member. Retrieved 15.2.2024 from: https://www.academia.edu/26532887/Theories_and_Perspectives_of_Victimology

Kolář, M. (2011). *Nová cesta k léčbě šikany*. Vyd. 1. Praha: Portál.

Kopecký, K., Szotkowski, R. & Krejčí, V. (2015). *Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu*. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Centrum prevence rizikové virtuální komunikace. Získáno 18.2.2024 z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/odborne-studie/75-rizikove-chovani-ceskych-a-slovenskych-deti-v-prostredi-internetu-2015-monografie/file>

Kopecký, K. & Szotkowski, R. (2017). *Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru*. Výzkumná zpráva. Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého. Získáno 6.3.2024 z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/96-sexting-a-rizikove-seznamovani-2017/file>

Kuchta, J. a kol. (2005) Základy kriminologie a trestní politiky. Praha.

Lenhart, A. & Ybarra, M. & Price-Feeney, M. (2016). Data & Society, Nonconsensual image sharing. One in 25 Americans has been a victim of „revenge porn“. Retrieved 18.4.2024 from: <https://datasociety.net/library/nonconsensual-image-sharing/>

Maddocks, S. (2018). From Non-consensual Pornography to Image-based Sexual Abuse: Charting the Course of a Problem with Many Names. Retrieved 28.2.2024 from: https://www.researchgate.net/publication/328690456_From_Non-consensual_Pornography_to_Image-based_Sexual_Abuse_Charting_the_Course_of_a_Problem_with_Many_Names

Murça, A., Cunha, O., & Almeida, T. C. (2023). Prevalence and impact of revenge pornography on a sample of Portuguese women. *Sexuality & Culture*. Retrieved 27.2.2024 from: <https://doi.org/10.1007/s12119-023-10100-3>

Novák, M. (2006). Rodinné klima mladistvých pachatelů. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Bakalářská práce.

Novotný, O. (1993). Základy kriminologie. Univerzita Karlova. Praha: Karolinum.

Novotný, O. & Zapletal, J. (2001). Kriminologie. Praha: Eurolex Bohemia.

Novotný, O. & Zapletal, J. (2008). Kriminologie. Praha: Aspi.

O'Connor, K. W. et al. (2018). Cyberbullying, revenge porn and the mid-sized university: Victim characteristics, prevalence and students' knowledge of university policy and reporting procedures. *Higher Education Quarterly*, 72(4), 344–359. Retrieved 4.1.2024 from: <https://doi.org/10.1111/hequ.12171>

Oksanen, A., & Keipi, T. (2013). Young people as victims of crime on the internet: A population-based study in Finland. *Vulnerable Children and Youth Studies*, 8(4), 298–309. Retrieved 22.1.2024 from: <https://doi.org/10.1080/17450128.2012.752119>

Özdemir, Y. (2014). Cyber victimization and adolescent self-esteem: The role of communication with parents. *Asian Journal of Social Psychology*. Retrieved 20.2.2024 from: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/ajsp.12070?casa_token=NdZRFao9ZN4AAA-AA%3AEXcmK7WOQaL9rh9nDnn0-43xuYdZKbjzQE3DLIa-LtdmfEjGZFyZ6khNgM8qONiuWltWH_HMgGpct53n

Paradiso, M. N., Rollè, L., & Trombetta, T. (2023). Image-Based Sexual Abuse Associated Factors: A Systematic review. *Journal of Family Violence* <https://doi.org/10.1007/s10896-023-00557-z>

Paydas, E. (2022). The New Phenomenon: Is it time for the law to abandon its neoliberal stance towards social media platforms and confront the emergence of image-based sexual abuse? Newcastle University, Newcastle Law School. Retrieved 13.3.2024 from: https://revengepornhelpline.org.uk/assets/documents/the-new-phenomenon.pdf?_=1661259265

Pešová, K. (2021). Viktimologie a její pozice v české kriminologii Bakalářská práce. AMBIS vysoká škola, a.s. Katedra bezpečnosti a práva. Brno. Získáno 12.3.2024 z: https://is.ambis.cz/th/kmt6n/Bakalarska_prace-_Pesova_wdy6n.pdf

Pina, A., Holland, J., & James, M. (2017). The malevolent side of revenge porn proclivity. *International Journal of Technoethics*, 8(1), 30–43. Retrieved 25.2.2024 from: <https://doi.org/10.4018/ijt.2017010103>

Pitcher, J. (2016). The state of the states: The continuing struggle to criminalize revenge porn. *Brigham Young University Law Review*. Retrieved 8.1.2024 from: <https://core.ac.uk/download/pdf/217065492.pdf>

Policie České republiky. Kyberkriminalita. Získáno 9.1.2024 z: <https://www.policie.cz/clanek/zneuzivani-deti-na-internetu.aspx>

Powell, A., & Henry, N. (2017). Sexual violence in a digital age. In *Palgrave Macmillan UK eBooks*. Retrieved 8.1.2024 from: <https://doi.org/10.1057/978-1-137-58047-4>

Revenge Porn Helpline. Retrieved 13.1.2024 from: <https://revengepornhelpline.org.uk/>

Rodgers, S. (2017). "Revenge porn": putting women in their place. RNZ News. Retrieved 9.1.2024 from: <https://www.rnz.co.nz/news/on-the-inside/344051/revenge-porn-putting-women-in-their-place>

Rozum, Z. (2008). Kriminalita dětí a mládeže: příčiny a východiska. Pedagogická orientace. Získáno 4.1.2024 z: <https://journals.muni.cz/pedor/article/download/1191/916>

Sabillon, R., Cano, J. J., & Serra-Ruiz, J. (2016). Cybercrime and cybercriminals: A comprehensive study. International Journal of Computer Networks and Communications Security, 2016, 4 (6). Retrieved 12.4.2024 from: https://openaccess.uoc.edu/bitstream/10609/78507/1/p1_4-6.pdf

Samimi, P., & Alderson, K. G. (2014). Sexting among undergraduate students. Computers in Human Behavior, 31, 230–241. Retrieved 25.2.2024 from: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.10.027>

Sanchez, S. et al. (2019). Introduction to the American criminal justice system. Victims and victim typologies. Retrieved 13.3.2024 from: <https://openoregon.pressbooks.pub/ccj230/chapter/1-14-victims-in-the-cj-system/>

Santana, M. S. (2022). Justice for Women: Deep fakes and Revenge Porn. In Global Conference on Women's Studies, Rotterdam, The Netherlands. Retrieved 8.1.2024 from: <https://www.dpublication.com/wpcontent/uploads/2022/02/27-10177.pdf>

Sharratt, E. (2019). Intimate image abuse in adults and under 18s. University of Exeter Economic and Social Research Council. Retrieved 27.2.2024 from: <https://swgfl.org.uk/assets/documents/intimate-image-abuse-in-adults-and-under-18s.pdf>

Souchůrek, J. (2003). Nástin vybraných problémů viktimologie. Technická univerzita v Liberci. Liberec.

Stalans, L. J., & Donner, C. M. (2018). Explaining Why Cybercrime Occurs: Criminological and Psychological Theories. *Advanced Sciences and Technologies for Security Applications*, 25–45. Retrieved 12.4.2024 from: https://doi.org/10.1007/978-3-319-97181-0_2

Stokes, J. K. (2014). The Indecent Internet: Resisting Unwarranted Internet Exceptionalism in Combating Revenge Porn. *Berkeley Technology Law Journal*. Retrieved 8.1.2024 from: https://btlj.org/data/articles2015/vol29/29_AR/29-berkeley-tech-l-j-0929-0954.pdf

Szotkowski, R., Kopecký, K., Dobešová, P. (2020), Sexting u českých dětí. Univerzita Palackého v Olomouci Pedagogická fakulta. Získáno 15.4.2024 z: https://doivup.upol.cz/artkey/doi-990004-0100_Sexting_u_ceskych_deti.php?back=/doilist.php

Škrabánková, J. (2004). Vliv rodinného prostředí na utváření osobnosti. Pedagogická orientace, Masarykova univerzita.

Štefánik, O. (2010). Oběti trestných činů a viktimologie. Masarykova Univerzita. Získáno 8.1.2024 z: <https://www.muni.cz/vyzkum/publikace/883134>

Tomášek, J. (2010). Úvod do kriminologie, Jak studovat zločn. Praha: Grada.

Valcke, M. et al. (2011). Long-term study of safe Internet use of young children. *Computers and Education/Computers & Education*, 57(1), 1292–1305. Retrieved 15.4.2024 from: <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2011.01.010>

Varghese, M. E., & Pistole, M. C. (2017). College student cyberbullying: Self-esteem, depression, loneliness, and attachment. *Journal of College Counseling*. Retrieved 14.1.2024 from: https://www.researchgate.net/publication/315880628_College_Student_Cyberbullying_Self-Esteem_Depression_Loneliness_and_Attachment

Velikovská, M. (2016). Psychologie obětí trestných činů. Grada Publishing as.

Westerlund, M. (2019). The Emergence of Deepfake Technology: A Review. *Technology Innovation Management Review*. Retrieved 18.4.2024 from:

https://timreview.ca/sites/default/files/article_PDF/TIMReview_November2019%20-%20D%20-%20Final.pdf

WomensLaw.org. (2021, March 18). Abuse Involving Nude/Sexual Images (photos/videos). Retrieved 25.2.2024 from:

<https://www.womenslaw.org/about-abuse/abuse-using-technology/ways-abusers-misuse-technology/abuse-involving-texts-photos-and-9>

Zaykowski, H., & Campagna, L. (2014). Teaching Theories of Victimology. *Journal of Criminal Justice Education*, 25(4), 452–467. Retrieved 27.2.2024

from: <https://doi.org/10.1080/10511253.2014.965410>

Zoubková, I. & Moulisová, M. (2004). *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex.

10 Seznam tabulek

Tabulka 1: Představení proměnných (A)

Tabulka 2: Viktimizace revenge porn podle pohlaví

Tabulka 3: Viktimizace revenge porn podle věku

Tabulka 4: Viktimizace revenge porn podle ekonomického postavení rodiny

Tabulka 5: Viktimizace revenge porn podle sklonu k riskování

Tabulka 6: Viktimizace revenge porn podle četnosti užívání sociálních médií

Tabulka 7: Viktimizace revenge porn podle trávení volného času

Tabulka 8: Viktimizace revenge porn podle četnosti stolování s rodinou

Tabulka 9: Viktimizace revenge porn podle podpory ze strany rodiny

Tabulka 10: Viktimizace revenge porn podle konfliktu rodičů

Tabulka 11: Viktimizace revenge porn podle rozvedení/odloučení rodičů

Tabulka 12: Viktimizace revenge porn podle náboženství

Tabulka 13: Představení proměnných (B)

Tabulka 14: Viktimizace revenge porn podle pohlaví

Tabulka 15: Viktimizace revenge porn podle věku

Tabulka 16: Viktimizace revenge porn podle ekonomického postavení rodiny

Tabulka 17: Viktimizace revenge porn podle sklonu k riskování

Tabulka 18: Viktimizace revenge porn podle četnosti užívání sociálních médií

Tabulka 19: Logistická regrese – Model 1A

Tabulka 20: Logistická regrese – Model 2A

Tabulka 21: Logistická regrese – Model 1B